Mason Töresine Aykırı
Tutum ve Eylemlerden Örnekler



Ari Roussimof'un bir tablosundan alıntı (2008)

Murat Özgen Ayfer
2011

Her şeyden önce şunu belirtmek gerekir: Bu başlık altındaki anlatım yepyeni bir çalışma değildir. Daha önce yapılmış iki ayrı çalışmanın birleşiminden oluşmuştur. Bu arada sözü çok uzatmamak için bazı konular çıkarılıp göz ardı edilmiş, en ilginç olanlarına değinmekle yetinilmiştir.

Söze bu çalışmanın hangi amaçla yapıldığını belirterek başlayalım.

Bir masonun, değişik ortam ve koşullarda nasıl bir tutum benimsemesi, davranışlarının nasıl olması gerektiği konusunda çeşitli anlatımlar vardır.

Bu anlatımlarda yer alan öğüt, öneri ve uyarılar, MASON TÖRESİ'nin ana hatlarını oluşturur.

Şu halde, öncelikle şu "mason töresi" konusu üzerinde durup, bunu ayrıntılı bir biçimde tanımlamak gerekir. Bu yapılmazsa, birtakım tutum ve davranışların mason töresine aykırılığı anlaşılamaz.

Mason Töresi Nedir?

Mason töresi, bir masonun, "mason" sıfatını taşıdığı için göstermesi gereken, kendisinden bu nedenle beklenen tutum ve davranışların tümüdür.

Aslında mason töresi, bir "evrensel insanlık töresi"nden pek farklı değildir. Sorun, evrensel insanlık töresi denilenin nasıl tanımlandığı, böyle bir törenin ayrıntılarının neler olduğudur.

Bu bakımdan Masonluğun kendi içinde de yer yer farklı yaklaşımlar vardır.

Mason töresi, birtakım ilkelerden oluşur. Bunlar ikiye ayrılabilir:

a) Dünyanın her yerinde aynı olan ilkeler;

b) Herhangi bir mason kuruluşunun benimsediği Masonluk anlayışına göre diğerlerinden yer yer değişik olabilen ilkeler.

Masonlukta zaman zaman **"gerçek mason"** diye bir terim kullanılır. Bunun üzerine "mason" ile "gerçek mason" arasındaki farkın ne olduğu sorulur. Bu sorunun yanıtı mason töresinin tanımı kapsamındadır.

Bir locada Masonluğa girmiş olan kişiye "mason" denir. Fakat bir insanın Masonluğa girip "mason" sıfatını taşımaya hak kazanmış olmasıyla, birdenbire değişerek tüm noksanlıklarını giderip gelişerek Masonluğun gereklerine baştan sona uygun tutum ve davranışlar içine girmesi beklenemez.

Beri yandan, Masonluğun gereklerine baştan sona uygun tutum ve davranışlar sergileyen bir kişinin Masonluğa girmiş ve "mason" sıfatını taşımaya başlamış olması da gerekmez. Öyle kişiler vardır ki onlara *"masondan daha mason"* bile denilebilir. Fakat Masonlukta böyle bir deyiş yoktur. Her masonun Masonluktaki çalışmalarında bir önlük taktığı göz önünde tutularak, böylesine olumlu tutum ve davranışları olan bir kişi **"önlüksüz mason"** olarak nitelenir.

Türk Masonluğu'nun ünlü çehrelerinden, birçok yapıtı olan Tanju Koray, bu kavramı tersine çevirmiş, tutum ve davranışları Masonluğa aykırı olanları *"masonsuz önlük"* olarak nitelemiştir.

Masonluktaki tekris (inisiyasyon), Masonluğa Kabul Töreni ile bitmez. Bu, yetkinleşme yolunda uzun zaman alacak bir olgunlaşma sürecidir. Ancak bu sürecin bir aşamasında mason töresine tümüyle uyum gösteren kişiye "gerçek mason" denebilir.

Masonluktaki simgesel deyişle bu süreç, **"hamtaşın yontulması"** işlemidir. Her mason, Masonluğa bir hamtaş olarak başlar; taşını yontar, "küptaş" olma yolunu tutar. Bir diğer deyişle küptaş, "gerçek mason" olarak nitelendirilen kişinin simgesidir.

Ancak, bir küptaş olabilmek için ille de "mason" olmak zorunlu değildir. Masonluk, bu bakımdan masonlara bir olanak sağlar. Önlüksüz masonlar, bunu Masonluğa girmeden elde etmiş kimselerdir. Masonsuz önlükler de Önlük takmış olmalarına karşın hamtaşlarını yontamamış olanlardır.

Geleneksel Masonlukta mason töresi, kaynağını Masonluğun yüzyıllar boyunca sürmüş, "sağlam ve değişmez" geleneklerinden alır.

Tutucu Masonlukta mason töresi, dinsel inanç yükümlülükleriyle bağdaştırılır. Din ve inanç, mason töresinin değişmez asal kaynağı sayılır.

Liberal Masonlukta mason töresi, dinlerden, dinsel inançlardan, eski ezoterik ekollerden ve felsefe sistemlerinden yararlanılıp esinlenilerek, bunları birleştirici bir yöntemle bağdaştırıp çağdaş koşullara uyarlayarak oluşturulmuş insancı (hümanist) ve laik bir dünya görüşünden oluşur.

Her ne tür Masonlukta olursa olsun; mason töresi, bireyin kendi kimliğinde kötülüklerin yerine iyilikleri, yanlışlıkların yerine doğruları, çirkinliklerin yerine güzellikleri yerleştirmesidir.

■ ■ ■

Mason töresi, içinde bulunulan toplumun genel töresiyle yer yer bir takım çelişkiler gösterebilir. Nitekim bazı toplumlarda Masonluğun yadırganmasının nedenlerinden biri de budur.

Mason töresinin kapsamındaki bireysel ahlâk ilkeleri, çoğu toplumların ahlâk ilkeleriyle bağdaşır. Çünkü bunlar, iyilik, doğruluk, dürüstlük, alçak gönüllülük, tolerans, hoşgörü, sabır, tok gözlülük, özveri, yurtseverlik, saygı, bağlılık, esirgemezlik, yiğitlik, temiz yüreklilik, sevecenlik, mertlik, hakseverlik ve içtenlik gibi erdemlerden oluşur.

Hiç kimsenin bunlara bir diyeceği olmaması bir yana dursun, bu erdemler hemen her toplumda yüceltilir.

Fakat mason töresi bunlarla bitmez. Herhangi bir toplumun töresi ile bağdaşmayan yanları da vardır.

Mason töresinde, nitelik ve özelliklerine bakmaksızın tüm insanlar ve tüm toplumlar arasında ayırım gütmemek vardır. Buna bilimsel yöntem ve akıl yolu ile gerçeklerin araştırılması eklenir.

Bunun için de bireyin buyrultusuna egemen olabilmesi, öz eleştiri yapabilmesi, vicdan özgürlüğünü sınırsızca koruyabilmesi hatta özgür düşünce sahibi olabilmesi gerekir.

Bunlar birçok toplumdaki geleneklerle ve genel yaşam tarzıyla çelişir.

Ancak bu böyle diye bir toplumda Masonluğun tümüyle toplumun kanıksanmış geleneklerine ve değer yargılarına uyması beklenemez. Aksine, toplumun mason töresine uyum sağlamasına çalışmak, Masonluğun amaçlarından biridir.

Mason töresi kavramı ile ne denilmek istendiğinin böylece anlaşılmış olduğu kabulüyle şimdi asıl konumuzun anlatımına geçebiliriz.

Mason Töresine Aykırı İşler

Herhangi bir zaman, herhangi bir yerde, herhangi bir mason, elbette mason töresine hiç uymayan hatta çok aykırı birtakım işler yapmış, olumsuz olarak nitelendirilebilecek tutum ve davranışlar içine girmiş bulunabilir.

Onun bu yaptıkları, genelde Masonluğu ve özelde diğer masonları etkileyebilecek boyutlara varmamışsa, toplumu içinde Masonlukla bağlantısı bilinmiyorsa, dolayısıyla bu tutum ve davranışlar kamuoyu indinde Masonluğun kötülenip masonların küçümsenmesine yol açmamışsa, bir diğer deyişle bütünüyle bireysel olup sadece o masonun kendi onur ve vicdanını ilgilendiren bir sorun olarak kalmışsa, öyle bir örnek bu incelemenin konusu dışında kalır.

Ancak bu kişinin yapmış olduğu işler ile tutum ve davranışları gerek toplumu gerekse Masonluğu etkilemişse iş değişir. Şöyle genel örnekler verebiliriz:

- Üyesi olduğu loca ya da diğer localarda huzursuzlukların doğmasına neden olacak ölçüde yayılmış ve yaygınlaşmış;
- Ardından birtakım yankılar uyandırıp bambaşka sorunların ortaya çıkmasına neden olmuş;
- Masonlar olarak toplu halde yapılan bir eyleme ya da topluca uyulan bir sistem veya organizasyona dönüşmüş yani tekillikte kalmayıp çok sayıda masonu kapsamı içine alır olmuş;
- Kamuoyunda yalnızca bir veya birkaç kişiye bireysel olarak değil de genel olarak masonlara hatta tümüyle Masonluğa yakıştırılır hale getirilmiş.

Elbette antimasonik (Masonluğu karşıt) cephe bu sonuncusunu zaten yapar.

Ancak bir de boş laf etmediklerini, söylediklerinin doğru olduğunu düşünün…

Masonlar tüm tutum ve davranışlarını iyileri ve doğruları içeren olumlu yönde geliştirmek istiyorsa, sadece olumlu örneklere bakıp onların peşinden koşmaları yetmez. Olumsuz örneklerden ders almayı bilmeli, olumlu senteze karşıtlar arasında yapacakları seçimle varmalıdırlar.

İşte bu nedenle mason töresine aykırı düşen tutum ve davranışlara ilişkin örnekler, Masonluğun dışında kalanlardan çok masonlar için önemlidir.

Fakat Masonluğun dışında olanlar da sırf birtakım kötü örneklere bakarak tüm masonları suçlamaya kalkışmamalıdır. Çünkü masonların büyük çoğunluğu bunları bilmemektedir. Bilenler isi böyle örnekleri kınamayla, en azından üzüntüyle karşılamaktadır.

Bir mason, bu toplulukta sadece kendi bireysel evrim ve gelişimini düşünmekle kalmamak, diğer masonları da gözetmek, gereğinde onları savunmak durumundadır.

Ancak acaba nereye kadar?... Verilecek örneklerde adı geçecek olan masonları da savunabilir mi?... Yapmış olduklarına bir bakalım; sonra karar verelim.

Masonluktan yana olan, Masonluğun iyi ve güzel yönlerini incelemeyi öncelikli tutan, masonları genelde savunan, kimilerinin yaşamlarında görülen birtakım yanılgı ve yanlışları "henüz yeterince olgunlaşmamış olmak"tan ileri gelen uyumsuzluklar sayarak pek de önemsememeyi öngören bir araştırıcı, bu konuda objektif bir inceleme yapmakta hayli güçlük çeker.

İşte bu çalışma yapılırken karşı karşıya gelinen olgu da budur… Masonluktan yana olan bir kimsenin çok dikkat etmesi gerekir, acaba bu bağlamda anlatılmış olanlar gerçek mi yoksa aslında gerçekdışı uydurmacalar mı diye… Masonlukla bağlantılı olarak söylenen ve anlatılanlara bakılınca öyleleri yani gerçekdışı olanları o kadar çok ki…

Neyin ya da hangisinin doğru olabileceğini anlayabilmek için, aynı konu üzerinde birbirinden çok farklı ve ön yargısız anlatımları inceleyip karşılaştırmak gerekiyor.

Bunu yapan bir araştırıcı, sonunda topladığı verilerin bazılarını yeterince güvenilir görmeyip, göz ardı etmek zorunda kalıyor. Böylece elinizde sağlam ve güvenilir örnek hayli azalıyor.

Yararlanılabilecek belgelerin yetersizliğine, kaynakların azlığına, üstelik bunların arasında yorum ya da ön yargılardan gelen çelişkiler bulunmasına karşın, masonların Masonluk ile bağdaşan tutum ve davranışlarına ilişkin bilgileri toplamak çok daha kolay…

Bunun tersini yapmaya girişince, ister istemez Masonluğa karşı ve masonları kötüleyen yayın ve kaynaklardan da yararlanma zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Bunların büyük çoğunluğunun amacı ise bilgi vermek değil, Masonluğu yıpratmak, masonları aşağılamak… Verdikleri bilgilerin hangi mertebeye kadar doğru ve hangi mertebeden sonra yanlış ya da uydurma olduklarını kestirebilmek pek zor oluyor.

«O zaman o tür yayın ve kaynakları göz ardı edelim.» diyeceksiniz belki...

İşte öylesi olmuyor. Uygun düşlüyor. O da ön yargılı oluyor. Çünkü ne yazık ki masonlar, en önemli erdemlerinden birinin özlerini eleştirebilmek yani özeleştiri yapmak olmasına karşın, Masonluğu ve üyesi oldukları mason örgütünü bir toplumsal özeleştiriden geçirmekten kaçınmış, hele bu çalışmaya konu olan türden olay ve olgulara ilişkin gerçekleri yayınlamaktan hatta kendi aralarında özel olarak görüşmekten bile özenle sakınmışlar.

Bunun gerekçesi belli: Kimi masonlara ilişkin olumsuzlukların Masonluğa ve mason toplumu örgütlerine yakıştırılmasını önlemek… Zaten yetirince bilgili olmayan masonların, bundan ötürü kuruma endişe ile bakmalarının önüne geçmek…

Ancak masonlar, bu tutumlarıyla, Masonluğa karşı olanlara daha geniş alanlar bırakmış. Gerçekleri yanı sıra gerçekdışı söylenti ve ileri sürüşler, "ateş olmayan yerden duman çıkmaz" düşüncesiyle, gerçekmişçesine kabul edilir olmuş.

Masonluğu objektif olarak inceleyen yazar ve araştırıcılar, çoğunlukla pek genel konular üzerinde durmuş; Masonluğun tarihi, örgütlenme ve çalışma sistemi, amaçları ve ilkeleri gibi konuları ele almışlar… Olay ve olgulara ilişkin bilgilerin büyük çoğunluğu, gazete ve dergi gibi periyodik yayınların sayfaları arasında sıkışıp kalmış, sonra arşive kaldırılmış. Bunların arasında bu çalışmanın konusu ile bağlantılı olabilecek olayların pek azı, yaşam süresi çok daha uzun olan kalıcı kitaplara ve internet ortamına aktarılmış.

■ ■ ■

Bilelim ki "mason" sıfatını taşıyan kişilerin üyesi oldukları kurumun töresine aykırı tutum ve davranışları, daha 18. yüzyıl başında çağımızdaki Masonluğun ilk büyük locasının kurulmasından da önce başlıyor.

Masonluk tarihinin özellikle 18. yüzyıl ve biraz da 19. yüzyıla sarkan dönemi, bu çalışmanın konusu üzerine verilebilecek sayısız örnekle dolu.

Masonluğun ilk yüz yılının böylesine yoğun olumsuzluklarla yüklü oluşu, o dönemde Masonlukta birbiriyle çelişen bir sürü farklı amaç ve eğilimin yer alışından, bu kurumun henüz rayına iyice oturup yoluna tutarlı bir şekilde girememesinden ileri gelmiş olabilir. Onu izleyen yüz yılı ise, bu bağlamda "gelişme dönemi" olarak nitelendirmek yanlış olmaz.

20. yüzyıla gelinince mason töresinin artık yerli yerine oturmuş olması, masonların da bu töreyi yeterince içlerine sindirmiş olmaları, töresel açıdan değerlendirilecek tutum ve davranışlarının birbirleriyle uyumlu olması beklenir.

Ancak pek de öyle olmadığı görülüyor. Bu bağlamdaki olumsuz örnekler "istisnalar kaideyi bozmaz" görüşüyle ele alınacak olursa, korkarım bu masonların bakışıyla boş avunma gibi bir şey olur.

Bu çalışmadaki örnekler İngiltere üzerinde yoğunlaşacak. Bunun iki nedeni var: Biri, daha kolay veri sağlama olanağı, öteki de bu örneklerin gerçekten de ilginçliği…

Kaynakça olarak öncelikle İngiltere'de 1984 yılında yayınlanmış ve aynı yıl içinde yedi kere basılmış olan bir kitaptan söz edelim...



Stephen Knight adlı bir gazetecinin objektif bir görüş ve tutumla kaleme almış olduğu açıkça belli, ayrıca varsayımlara değil belgelere dayanan bu kitabın adı **"The Brotherhood - The Secret World of the Freemasons"** yani "Kardeşlik - Masonların Gizli Dünyası"…

Bu kitap dilimize de çevrilerek yayınlandı ama çevirisi aslı kadar iyi değil..

Asıl anlatıma başlamadan önce Stephen Knight ve kitabı ile bağlantılı olarak biraz bilgi verelim. (Gerçi daha sonra bir yazısını aktaracağımız ünlü Türk mason yazarlardan Ömer Tecimer, onun bir mason karşıtı olduğunu belirtmiş ama bu pek doğru sayılmayabilir.)

Bu kitap İngiltere'de çok ilgi gördü ve büyük sansasyon yarattı.

Aslında kitabın böyle bir etki yapması bekleniyordu. Çünkü yazar Stephen Knight, üç yıldan fazla bir süredir Masonluk ile ilgili olarak yürüttüğü açıklama ve incelemelerini kamuoyuna da duyurmuş, sık sık gazetelere ilan vererek *"Masonluk üzerine olumlu ya da olumsuz ayrıntılı bilgi sahibi olanların, elinde masonlara ilişkin somut belgeler bulunanların, bu konuda hazırlamakta olduğu bir kitap için kendisine yardımcı olmalarını"* rica etmişti.

İngiltere'de neredeyse bütün basın, -özellikle Masonluğa karşı bir olumsuz ön yargı besleyen yazar ve gazeteciler- kitabın çıkmasını heyecanla bekliyordu. Kitap yayımlanır yayımlanmaz da bire bin katarak büyük yankılar uyandırdılar. Bu yankılar belki de en çok kitabın yazarına ve yayımcısına yaradı çünkü az önce değinildiği gibi bir yıl içinde kitabın yedi baskısı yapıldı.

Bu çalışmanın öncesindeki araştırmalar sırasında Stephen Knight'ın kitabını İngiltere'de her kitapçıda bulmak olanaklı değildi. Birçok kitapçı, -belki sahipleri mason olduğundan- bu kitabı satmıyor. Sorarsanız, gayet nazik bir tavırla «Biz o kitabı bulundurmuyoruz efendim.» diyorlardı. Kimisi de bilmezliğe yatıyordu «Hiç duymadım.» diye… Ancak kitabın pek çok reklâmı yapıldığından, isteyen birkaç dükkân dolaşınca buluyordu.

Stephen Knight, kitabının hazırlığı sırasında birçok kaynaktan yararlanmış. Bir kere Masonluk üzerine yayımlanmış kitapların çoğunu okumuş; en azından gözden geçirmiş. (İngiltere'de bunları kütüphanelerde bulmak pek kolay.) Eski dergileri, gazete haberlerini toplamış. İlgisini çeken bir olay çıkınca, bunun doğru ya da yanlışlığını ortaya koyabilecek belgeleri araştırmış. Gerek mason olan gerek olmayan yüzlerce kişiyle görüşmüş. Kitabını kaleme alırken birçok kişinin adını açıkça yazmış; sadece kimileri adlarının saklı tutulması ricasında bulunmuş. Bir de adlarının açıklanmasında sakınca olanlar için uydurma adlar kullanmış ama bunu yaparken o adın uydurma olduğunu da belirtmiş.

Bu kitaptan, 1980'li yıllarda İngiltere ve çevresinde Masonluğun sayısal durumunu da öğreniyoruz. O tarihlere kadar yalnız İngiltere'de kurulmuş olan locaların toplam sayısı dokuz bini aşmış; ancak bunun içinde kapanmış ya da çalışmalarını süresiz tatil etmiş (uykuya girmiş) localar da var. Sekiz bin kadar locanın çalışmakta olduğu sanılıyor. Halen kayıtlı olan masonların toplam sayısı altı yüz bin dolayında… Ayrıca İskoçya'da 1200 kadar locada yüz bin, İrlanda'da ise 750 dolayında locada altmış bin mason kayıtlı bulunuyor.

Yazar kitabına başlarken, Masonluğa ve masonlara karşı hiçbir ön yargısı bulunmadığını, kitabını ne Masonluğu küçük düşürmek ne de yüceltmek için yazdığını, Masonluğun kendisine özgü olarak tutup "sır" olarak nitelendirdiği şeyleri açıklamaya niyetli olmadığını, asıl amacının lehte de aleyhte de olsa gerçekleri ortaya sermek olduğunu özenle belirtiyor.

Ne var ki yazarın Masonluk ve masonlara ilişkin yazdıklarının büyük çoğunluğu iyi değil, kötü.

Kitabına masonların sanıldığı kadar temiz ve doğru insanlar olmadığını belirterek başlayan yazar, önce bazı tarihsel örnekler veriyor: 1826'da Amerika Birleşik Devletleri'nde masonlara karşı yayın yapan William Morgan'ın masonlar tarafından boğularak öldürülmesi, Mozart'ın ***"Sihirli Flüt"***de Masonluğun bazı sırlarını açıklamış olmasından dolayı zehirlenmesi, 1888'de Londra'da kimi mason ünlülerin kirli işlerini öğrenmiş olan birkaç fahişenin masonlar tarafından öldürtülüp bu cinayetin delillerinin de gene mason olan polisler tarafından ortadan kaldırılması gibi… (Bu çalışmada şu sonuncu konu üzerinde özellikle ayrıntılı bir şekilde duracağız.)

Hemen bunun ardından yazar, Masonluğun gerçekleştirmiş olduğu bilinen iyiliklerden de söz etmekten kaçınmıyor.

Örneğin İngiltere Birleşik Büyük Locası yalnız 1980 yılında Masonluk ile hiçbir ilgisi olmayan hayır işlerine 300,000 Sterlin harcamış.

Bu arada yazar, geçmiş yıllarda yayınlanmış birtakım gazete haber ve makalelerine değinerek, bunları saçma sapan olarak nitelendiriyor ve amaçlarının da Masonluk ile ilgili bir skandal yaratmaya çalışmak olduğunu söylüyor. Nitekim kitabının daha sonraki bölümlerinde bu gazete haberlerinin bazılarını ayrıntılı olarak araştırıp ortaya çıkardığı doğru bilgilerle karşılaştırarak onların yanlış ya da uyduruk oluşlarını ortaya seriyor.

Amacını ise şöyle özetliyor: ***«Acaba Masonluk İngiltere'de toplumsal yaşamı etkiliyor mu? Eğer etkiliyorsa, nasıl? Bu soruların yanıtlarını tarafsız olarak bulmaya çalıştım.»***

Stephen Knight, çalışmalarına ilk başladığı sıralarda İngiltere Birleşik Büyük Locası bir duyuru yayınlamış. Tüm masonlara, Masonlukla bağlantılı bilgileri mason olmayanlara vermemeleri gerektiğine ilişkin sorumluluklarını hatırlatmış. Nitekim yazar, bu yüzden büyük locanın görevlileriyle görüşme girişiminden hiçbir olumlu sonuç alamamış. Doğal olarak kitabının basımı sırasında hayli güçlükle de karşılaşmış.

Yazar, kitabının ilk bölümünde önce Masonluğu tanıtıyor; tarihçesinden, amaçlarından, örgütlenme ve çalışma sisteminden söz ediyor. Masonluğun İngiltere'deki yakın geçmişini ele alıyor ve hangi ünlülerin mason olduğunu, özellikle aynı zamanda ünlü birer mason olarak tanınmış kişileri sayıyor. Bu arada bizim bilmediğimiz ya da adını duymamış olduğumuz birçok kişinin adı geçiyor; bu kişiler İngiliz toplumunca yakından tanınan kişiler olsa gerek.

Şunu özenle belirtmekte yarar var: Yazar, Masonluğu yalnızca İngiltere'de ve ülke dışına çıksa da İngiltere ile bağlantılı yönü bakımından inceliyor. Diğer ülkelerdeki Masonluğu incelemek amacının kapsamında değil… Nitekim bu arada İtalya'daki **P2 Locası Skandalı**'nı uzun uzadıya anlatıyorsa da asıl amacı bu olayın İngiltere ile olan bağlantısını kurmak. (Bu konuya da değineceğiz.)

■ ■ ■

Bu kitapta anlatılanları, konu başlığımız olan Mason Töresi ile doğrudan bağlantılı olduğundan, ayrıntıları atlayarak ve en önemli ya da ilginç olan olaylar ve durumlar üzerinde durarak özetlemek suretiyle aktarmaya çalışacağız.

Onlara geçmeden önce bu işin 1985 yılındaki sonuna da değinelim: Stephen Knight, bir kitap daha yazmakta olduğunu, onda çok daha çarpıcı olaylar anlatacağını duyurdu.

Ancak bu gerçekleşemedi. Henüz 34 yaşındayken geçirdiği bir kalp krizi sonucunda ölüverdi.
Kalp krizi… 34 yaşında!

Jack The Ripper

"Jack The Ripper" (Karın Deşen Jak) ile bağlantılı öykülerin bir bölümü hemen herkes tarafından bilinir. Bir genel kültür sahibi olup bilmeyenler de en azından duymuştur.

Bunun masonlarla ne ilgisi var? Bilinmeyen ya da üzeri sıkıca örtülmüş olan yönü işte orası.

Bu konuyu burada özetle anlatmak da olanaklı, değerli bir mason araştırıcı olan Ömer Tecimer'in bu ve bununla bağlantılı konular üzerinde yazmış bulunduğu ***"Kardeşimiz Karındeşen Jack"*** adlı 2003 tarihli bir yazısını olduğu gibi aktarmak da…

Ömer Tecimer'in anlatısını yeğleyelim ve aktaralım.



1888 yılında Londra müthiş bir korku girdabının içine düşmüştü. Bu korkuyu yaratan, on bir hafta süren bir dönem içinde işlenen gaddarca cinayetlerdi.

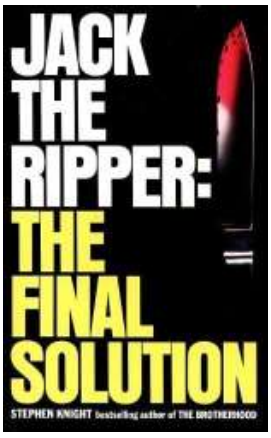
Gerçekleşen beş cinayetin tümünde kurbanlar, Londra'nın East End bölgesindeki Whitechapel mahallesinde yaşayan ve çalışan zavallı fahişelerdi. Cinayetler başladıkları gibi, aniden sonra erdi...

Yoğun bir insan avına ve pek kalabalık bir ipuçları, suçlamalar, varsayımlar, kuşkulular cümbüşüne karşın, hiçbir sanık yargı önüne getirilemedi. Katilin adı halk arasında ***"Karındeşen Jack"*** *olarak yayıldı. Bu takma adın kaynağı, kanlı olayların ortasında 'Central Haberler Ajansı'na gönderilen iki adet mektubun altında bulunan imzalardı.*

Whitechapel mahallesinin şiddete yabancı olmamasına karşın, bu cinayetlerin fazlasıyla gaddarlık içeren görünümleri -çok sayıda bıçak darbeleri, parçalanan gırtlaklar ve büyük kesikler- özellikle rahatsızlık vericiydi. Londralıların yüreklerindeki korkuyu bir kat daha arttıran olgu, bilinmeyen saldırganın cinayetlerin tümünü, karanlığın örtüsünden yararlanmak için, gecenin ilerleyen saatlerinde işlemiş olmasıydı. Aradan zaman geçip de Karındeşen olayı sonuç almamadan kapatıldığında, Scotland Yard yetkilileri dosyaları yüz yıl süresince mühürledi. Bu uzun süreli mühürleme işlemi, bir şeylerin halktan gizlendiği kuşkusunu yarattı ve Karındeşen'in kimliği üzerindeki söylentileri arttırdı.

Meraklılar tarafından heyecanla beklenen 1987 yılında, dosyaların mühürleri açıldı ama ortaya çıkan yalnızca düş kırıklığı oldu; dosyalardan, önceden bilinmeyen ipuçları ya da sürpriz kuşkulu adları çıkmadı. Karındeşen'in kimliği yine gizli kaldı.

Karındeşen Jack, günümüzdeki seri katiller fenomeninin ilk örneği olarak görülmektedir. Bu pek ünlü olay hakkında, bugüne dek onlarca kitap kaleme alınmıştır ama Karındeşen'in kim olduğu üzerine araştırmacılar arasında kabul görecek tek bir tutarlı kuram bile üretilememiştir. Ne var ki, Masonluğa karşı çıkanlar, her zaman olduğu gibi, Karındeşen fırsatını da kullanmayı bilmiş, kimin tarafından işlendiği bilinmeyen bu cinayetleri, hiçbir kanıt olmadan, masonların sırtına yüklemekten çekinmemişlerdir.



Karındeşen Jack ile Masonluk arasındaki bağlantı üzerine ilk spekülasyon, 1974 yılında BBC televizyonunda gösterilen altı bölümlük ***"The Ripper File" (Karındeşen Dosyası)*** *adlı dizidir. Pek ünlü mason düşmanı* ***Stephen Knight,*** *1976 yılında yayınlanan* ***"Jack the Ripper: The Final Solution" (Karındeşen Jack: Son Çözüm)*** *adlı araştırma kitabında konuyu ele alır. Knight, kitabında, sonuç olarak öylesine dehşetli bir olaylar örgüsü yaratır ki, mason entrikası artık kanıtlanmamış bir kuram olmaktan çıkar, neredeyse reddedilemez bir gerçek biçimine gelir. Ama ortaya konan hiçbir gerçek kanıt yoktur. Aynı hayali Karındeşen-Masonluk bağlantısı 1978 yılında çevrilen* ***"Murder By Decree" (Cinayet Kararı)*** *adlı filmin konusunu oluşturmuştur.*

1996 yılında ise, Karındeşen'in günahlarını masonların sırtına yükleyen ***"From Hell" (Cehennemden)*** *adlı bir çizgi roman piyasaya çıkar. Bu grafik-roman* ***Alan Moore*** *tarafından yazılmış ve* ***Eddie Campbell*** *tarafından resimlendirilmiştir. Nihayet 2001 yılı Ekim ayında ise, çizgi romanla aynı adı taşıyan ve neredeyse tümüyle çizgi romanın uyarlaması olan Hollywood yapımı bir film sinema salonlarında seyirci ile buluşmuştur. Karındeşen Jack olayını Masonluğa olan düşmanlıklarını geliştirmek için bir fırsat olarak kullananların yarattıkları bu hayali girişimler içinde en etkili olanları, çok sayıda tüketiciye ulaşma ve uzun vadede etki yaratabilme becerileri bakımından, sinema filmleri olmuştur. Bu yazı* ***"Murder By Decree"*** *ve* ***"From Hell"*** *adındaki bu filmlere kısaca değinmektedir.*

Murder By Decree (Cinayet Kararı)

"Nedir bütün bu saçmalıklar, Holmes?"

Bu sözleri ***James Mason*** *tarafından canlandırılan şaşkınlık içindeki* ***Dr. John Watson*** *söylemektedir zira bu sırada* ***Christopher Plummer****'in oynadığı* ***Sherlock Holmes****, mason işaretleri vererek, Londra Polis Komisyonu Başkanı (aktör* ***Anthony Quayle****) ile gizemli bir* ***tokalaşma*** *uygulamaktadır.* ***Holmes****, bu işaretler ve tokalaşmanın 33. dereceden masonların birbirini tanımakta kullandıkları gizli bir uygulama olduğunu* ***Watson****'a açıklar.* ***Hayali Dr. Watson****'dan daha fazla gerçek masonları hayrete düşüren bu sahne, 1978 yapımı "Cinayet Kararı" (Murder by Decree) adlı filmde yer almaktadır. Doğrusu, her ne kadar gerçek olmasa da dünyanın en ünlü detektifi* ***Sherlock Holmes*** *ile masonlar arasında nasıl bir bağlantının bulunduğu merak uyandırıyor. Bu sorunun karşılığı, filmin kendi dramatik akışına bağlı olarak, daha ilerde gelen bir sahnede verilir.* ***Holmes, kendisinin bir mason olmadığını, ancak tıpkı diğer esrarlı konularla ilgilendiği gibi, masonların gizli ritüellerini de araştırmış olduğunu açıklar.***

Daha sonra, Londra Mason Locası'nda geçen bir sahnede Holmes, Britanya Hükümeti'nin önde gelen üç üyesiyle karşı karşıyadır. Bu kişiler aynı zamanda seçkin masonlardandır, üstelik aralarından biri Başbakandır (aktör John Gielgud tarafından canlandırılmaktadır). Holmes, bu üçlüyü adaletin gerçekleşmesini engellemekle suçlar. Gündemdeki sorun, 1888 sonbaharında Londra'nın kenar mahallesi East End'de işlenen cinayetlerdir. Korkunç biçimde öldürülen beş fahişenin katili, o dönemden beri yalnızca ürkütücü lâkabından başka hakkında pek bir şey bilinemeyen ***"Karındeşen Jack"****tır.*

Sinema ekranında Holmes tarafından ileri sürülen kuram şöyledir: Karındeşen Jack, o günlerden beri sanıldığının aksine, bir çılgın değildir, ünlü katil aslında Kraliyet Ailesi'nin bir yakınıdır ve Britanya monarşisini tehlikeye sokacak bir rezaletin açığa çıkmasını engellemeye çalışmaktadır. Dahası, katil bir masondur ve bu nedenle, polis ve hükümetin yüksek mevkilerinde bulunan mason biraderleri onu korumaya yemin etmişlerdir. Karındeşen Jack adlı katilin neden hiç yakalanamadığı ve gerçek kimliğinin neden aradan bir yüz yıldan fazla bir zaman geçmiş olmasına karşın belirlenemediği sorularına "Cinayet Kararı" filminin getirdiği açıklama masonlar arası dayanışmadır.

1974 yılında BBC televizyonunda gösterilen altı bölümlük ***"The Ripper File"*** *(Karındeşen Dosyası) adlı dizide de, cinayetlerde olası bir mason bağlantısı, ele alınan birçok kuramdan bir tanesidir. BBC'nin dizi senaryosu sonradan aynı isimle bir kitap halinde yayınlanmış ve bu kitap "Cinayet Kararı" adlı filmin kaynakları arasında belirtilmiştir. Ancak, televizyon prodüktörünün açıkladığı üzere, dizi olası bir mason entrikasına şöyle bir değinmekte ve kanıt yokluğu nedeniyle böyle bir kuramı inandırıcılıktan uzak bulmaktadır.*

Karındeşen Jack cinayetlerinde mason bağlantısı kuramı, tümü dayanaksız ve tutarsız bulunan üç husus üzerine dayanmaktadır. Öncelikle, cinayet kurbanlarının, simgesel mason derecelerinde sözü geçen eski cezalandırma yöntemlerine benzer biçimlerde bıçaklanmış ve öldürülmüş oldukları ileri sürülmektedir. Gerçekten de, kurbanların boğazları kesilmiştir. Ancak, bu uygulama birçok cinayet, hayvan kesimi ve ritüelik kurban törenlerinin ortak yöntemidir. Bunun ötesinde, Karındeşen'in kurbanları üzerinde gerçekleştirdiği tarifsiz kasaplık, eski mason ritüellerinde yer alan simgesel cezalarla benzerliği olmayan bir canavarlığı yansıtmaktadır. Ayrıca, mason ritüellerinde bulunan cezaların amacı, Masonluğa kabul edilenleri yükümlülüklerine bağlı kılmaktır. Mason olan kişi, kendine gösterilen güvene ihanet ettiği takdirde simgesel cezalara tabi tutulmayı kabul ederek, verdiği kardeşlik güvencelerinin sağlamlığını doğrulamaktadır. Mason kurallarının hiçbir yerinde, suçları ne olursa olsun, mason olmayanlara ceza uygulanması yer almamaktadır. Bu bakımdan, filmdeki Sherlock Holmes'in mason ritüelleri üzerine yaptığını iddia ettiği araştırmaların pek yüzeysel görülmektedir.

İkinci olarak, Karındeşen Jack cinayetlerinden birinin yakınında bir duvara tebeşirle ***"Juwes"*** *biçiminde şifreli bir mesajın yazılı bulunması dikkat çekmektedir. Mason bağlantısının varlığını savunanlar, bunun genellikle sanıldığı gibi Musevi aleyhtarı bir slogan olmayıp, Hiram öyküsündeki üç katile gönderme olduğunu ileri sürmektedir. Öte yandan, eğer bu cinayetleri bir mason işlemiş olsaydı, Masonluğu töhmet altında bırakacak bir ipucu bırakmasının ve bunu beş cinayetin yalnızca bir tanesinde yapmasının ne mantığı olabilirdi?*

Üçüncü husus, sonuçsuz kalan cinayet araştırmalarının sorumluluğunun hemen tümü aktif birer mason oldukları bilinen polis yetkililerinde bulunmasıydı. Mason oldukları gerçeğinden hareketle, bu polislerin katili yakalamakta başarısız oldukları, zira kendi mason kardeşlerinden birini koruduklarını sonucuna ulaşmak olası mı? Ortak bir ilgi alanı ve dostluktan, böyle bir cinaî fesat örgütü çıkarsaması yapmak akla yakın mı? Bu sorular, cafcaflı bir ifadeden öteye bir anlam taşımıyor. Zira son yıllarda Britanya polis teşkilatı üzerindeki mason etkisinin yarattığı tartışma, birçok kişinin böyle bir olasılığa inanmasına yol açmıştır.

Polis üzerinde masonların sinsi etkisi (!) ***Stephen Knight****'ın 1976 yılında yayınlanan* ***"Jack the Ripper: The Final Solution"*** *(Karındeşen Jack: Son Çözüm) adlı kitabında ele aldığı bir konudur. Knight, bu kitabında,* ***"The Ripper File"*** *dizisinin işlediği incecik ipuçlarından yola çıkar ve sonuçta öylesine bir örgü yaratır ki, mason entrikası artık kanıtlanmamış bir kuram olmaktan çıkar, reddedilemez bir gerçek biçimine gelir. Ne fayda ki, Knight'ın çılgıncasına mason karşıtı olması, tüm inanırlığını yitirmesine yol açar. Knight'ın tutarsız imaları arasında,* ***Wolfgang Amadeus Mozart*** *ve* ***William Morgan****'ın da masonlarca öldürülmüş oldukları yer almaktadır. Ne yazık ki, televizyon prodüktörlerince pireyken deve yapılan mason bağlantısı öyküsünü, Knight gerçek olarak kabul etmiştir. 1985 yılında, beyin tümörü nedeniyle erken yaşta hayata veda edene kadar, bu saplantısında ısrar eder. Knight'ın ölümünü de bir mason komplosu (!) olarak düşünenler bulunmaktadır.*

Büyük olasılıkla Stephen Knight ve benzerlerinin, Karındeşen Jack cinayetlerinin açıklaması olarak mason komplosu kavramını ele almış olmalarının altında yatan amaç mason karşıtı kışkırtmaydı. Onların gerçekte ilgilendikleri cinayetlerin çözümü değildi. Onların asıl derdi, iktidarın özellikle adaletin, gizli bir topluluğa olan bağlılıklarını, kamu görevlerinden ön planda tutabilecek bazı kişilerin elinde toplanmasının yol açacağı sorunlardı. Geçen yüz yılda Amerika'da yükselen mason karşıtı alevleri körükleyen de, William Morgan'ın ortadan kaybolmasından çok, benzer bir anlayışın yayılmasıydı.

*Pekiyi, tüm bunların arasında **Sherlock Holmes**'in ne işi var?*

*Dünyanın en ünlü detektifini, adaletten kaçmayı başarabilen en alçak caninin peşine takmanın, özellikle her ikisinin de (biri gerçek, diğeri kurmaca olsa da) aynı zaman diliminde Londra sokaklarını arşınladıkları düşünülürse, pek dayanılmaz bir çekiciliğe sahip olduğunu itiraf etmek gerekir. **"Cinayet Kararı"**, buna kalkışan biricik eser de değildir. Bununla beraber, Sherlock Holmes'in yaratıcısı **Sir Arthur Conan Doyle**, böyle bir ayartıya asla boyun eğmemiştir. Sherlock Holmes'in serüvenlerini anlatan dört roman ve elli altı öykünün hiçbirinde, usta detektif olağanüstü becerilerini Scotland Yard'ı şaşırtan Karındeşen olayını çözmek için kullanmamıştır. Cinayetlerin ilk Holmes öykülerinin yayınlandığı zamana denk düşmesine karşın Doyle, detektif öyküleri yazma girişiminin başarısı henüz kesinleşmemişken bile, halkın beğenisini kazanmak için Karındeşen'in kötü şöhretini kullanmayı düşünmemiştir.*

*Conan Doyle, 1859 yılında koyu Katolik bir ailede dünyaya geldi ve eğitimini Cizvit okulunda aldı. Tıp doktoru olduktan sonra, mesleğinin kuşkulu kazancını desteklemek için yazmaya başladı. 1887 Yylında, Sherlock Holmes ile tıpkı Doyle gibi yaşam mücadelesi içinde bir doktor olan John Watson'u herkese tanıtan ilk romanı **"Kızıl Çalışma"**yı (A Study in Scarlet) yayınladı. İkinci Holmes romanını 1890 yılında çıkardı. Ertesi yıl **"The Strand"** dergisinde, Sidney Paget'in çizimleri ile resimlenen bir dizi Holmes serüveni yazmaya başlayınca, yazarlıkta büyük başarıya ulaştı. Ününü duymayan kalmadı.*

*Neredeyse bir gece içinde, bu paltolu, geyik avcısı başlıklı, elinden hiç piposunu ve büyütecini düşürmeyen, ince uzun detektif herkesin ilgi odağı oldu (hayranları, Holmes'in kokain bağımlılığını görmezden geliyorlardı). Birçok okur, Doyle'un yarattığı bu sıra dışı kişiliğin gerçek olduğuna ve **"221B Baker Street"** adresindeki apartman dairesinin varlığına inanıyordu.*

Yine de Doyle, okurlarının heyecanına katılmadı. Kısa sürede Holmes'ten bıktı, zira aslında tarihi serüvenler yazmak istiyordu. Böylece, 1893 yılının sonunda, İsviçre Alplerinde geçen bir serüvende, Holmes'i en büyük düşmanı Profesör Moriarty'e öldürterek, ondan kurtuldu. Holmes'in ölümü halkın protestosuna yol açtı. Okuyucular, aboneliklerini iptal ederek, bunun acısını The Strand'tan çıkardı.

*Zamanla **Doyle** yumuşadı. 1901 yılında Sherlock Holmes'in en ünlü serüveni olan **"Baskervillelerin Köpeği"**ni kitap olarak yayınladı. 1903 yılının sonlarına doğru da Holmes, The Strand'ın sayfalarında yeniden hayat buldu. Katolik yetişme tarzına karşın, ya da belki de bundan dolayı, Doyle gençliğinde kurumlaşmış dine karşıydı. Katolikliğin katı dogmalarından ve ara bozuculuğundan tiksinmişti. Kilise yerine doğa ile kendini insana açıklayan, evrensel ve hayırsever bir Tanrı'ya inanıyordu. Belki bu yaklaşımı nedeniyle, belki de inancını yeniden tanımlamak arzusuyla, **Conan Doyle mason oldu**. 1893 yılında, Portsmouth'ta 257 No.Iu Phoenix Locası'nda inisiye edildi. Masonluk deneyimleri, onun gereksinimlerini tümüyle karşılamamış olacak ki, sonraları kendisini "saygılı bir agnostik" olarak nitelendirerek, spritüalist deneylere katıldı.*

*Doyle'un kaleme aldığı beş ayrı Sherlock Holmes öyküsünde masonların sözü geçmektedir. Ancak, bunların hiçbirinde Masonluk, öykünün temel örgüsünü oluşturmaz. **"A Scandal in Bohemia"** (Bohemya'da Bir Skandal) The Strand'da yayınlanan ilk Holmes öyküsüdür ve Poe'nun **"The Purloined Letter"** (Çalınan Mektup) öyküsünün bir benzeridir. Zaten, Poe'nun detektifi Dupin, Doyle'un kahramanının edebi öncülü olarak kabul edilmektedir. Öyküde, bilgi almak uğruna bir damat rolünü üstlenen Holmes, Watson'a **"At yarışı meraklıları arasında bir Masonluk vardır."** diye bir açıklamada bulunur. Burada sözü edilen, doğrudan bir kurum olarak Masonluk değildir. Doyle, burada Masonluk sözcüğünü, bir dostluk ve beraberliği nitelendirmek için kullanmıştır.*

Diğer dört öykünün tümünde, Holmes'in dikkati, taşıyanın mason olduğunu belli eden, takıların üstünde toplanmaktadır. Ancak, Holmes bu takılara bir kez dikkat ettikten sonra, konunun üzerinde daha fazla durmamaktadır. Yine de, bu masonik referansların önemsiz ve sıradan olduğunu düşünmemek gerekir. Zira Doyle her zaman Holmes'in kişilerin dış görünümleri ile ilgili ilk izlenimlerine büyük önem vermiştir. Ünlü detektif, edindiği ilk izlenimlerden hareketle, kişilerin eğitimi, karakteri, güdüleri hakkında değerlendirmeler yaparak, cinayetlerin çözümünde önemli adımlar atabilmektedir.

"Kızıl Çalışma"*da cinayet kurbanı olan Enoch Drebber, "basık alınlı, koca burunlu ve çıkık çeneli... maymuna benzer görünümlü", olağanüstü karanlık bir kişidir. Üzerinde bir mason işareti olan yüzük takmaktadır. Öykünün devamında Drebbler'in, karanlık görünümüyle uyumlu kötülükleri yüzünden, lâyık olduğu bir intikam sonucu öldürüldüğünü öğreniriz. Romanın büyük bir bölümü, Utah'taki Mormon yerleşimlerinin ilk günleri sırasında geçen olayları anlatmaktadır. Doyle, dinsel dogmatizme yönelik suçlamalarını, Mormon ilâhiyatının aşırılıklarını kullanarak, melodramatik bir biçimde vurgulamaktadır. Mason olmadan altı yıl önce yazdığı bu öyküde Doyle acaba Masonluğu, Drebber'in gizli suçları ile mi, yoksa kurumsal dinde bulduğu kötülükler ile mi aynı kefeye koymaktaydı?*

"The Red-Headed League" *(Kızıl Kafalar Derneği) The Strand'ta çıkan ikinci Holmes öyküsüydü. Öyküde, rehinci Jabez Wilson, her gün aldatılarak dükkânını terk etmek zorunda bırakılıyor ve böylelikle caniler yakında bulunan bir bankayı soymak için bu binayı kullanma özgürlüğünü buluyordu. Wilson, "şişman, kendini beğenmiş ve kalın kafalı" olarak betimleniyordu. Yıpranmış ve pek de temiz olmayan giysileri üzerinden dökülüyordu. Wilson'un da, taktığı pergel ve gönyeli bir iğne sayesinde, mason olduğu anlaşılmaktaydı. Yine, mason olmadan önce yazdığı bu satırlarda Doyle'un, Masonluk hakkında pek de iyi yargılara sahip olmadığı sezinleniyor.*

"The Adventure of the Norwood Builder" *(Norwood İnşaatçısının Serüveni) adlı öyküde ise, Masonluğun oldukça farklı bir görünümü yansıtılmıştır. Vasat mali durumu olan bir avukat, John Hector McFarlane, varlıklı bir müşterisini öldürmekle suçlanmıştır. Bu öyküde Holmes, detektiflik yeteneklerini sonuna kadar zorlayacak ve en sonunda, pek ustaca tasarlanmış bir tuzakla, sözde kurbanın kendi ölümünü düzenlediği ve yıllar önce evlenme teklifini reddeden McFarlane'in annesinden böylece intikam almak istediğini ortaya çıkaracaktır. Tüm kanıtlar McFarlane'nin aleyhindeyken, Holmes'i avukatın masumiyetine ikna eden neydi? İlk karşılaşmaları sırasında Holmes'in dikkatini çeken genç adamın taktığı mason saati buna neden olabilir mi?*

Son olarak, ***"The Adventure of the Retired Colourman"*** *(Emekli Boyacının Serüveni) isimli öyküde, Holmes pek sık yapmadığı bir işe kalkışır ve Baker adında bir diğer detektifi över. Hatta, Baker'in kendine rakip olabileceğini bile kabul eder. Bu arada, Baker'in kravat iğnesi onun bir mason olduğunu ortaya koymaktadır.*

Doyle, kahramanının bir mason olup olmadığını okuyucularına asla söylemez. ***"Cinayet Kararı"*** *filminde pek inandırıcı olmadan ileri sürüldüğü gibi, Holmes'in mason ritüellerini inceleyip incelemediği de bize açıklanmaz. Kendisi bir mason olan Doyle, parasal kazanç uğruna, Masonluk hakkında bildiklerini ya da örgütün gizlerini açıklamaktan kaçınmış olabilir. Yine de, Holmes'in kendi çıkarsama tekniklerini kullanarak, usta detektifin Masonluğa üye olmadığını akla yakın bir kesinlikle söyleyebiliriz. Doyle, çoğu kişinin Sherlock Holmes'e uygun bulduğu hayranlık veren imajı hiçbir zaman amaçlamamıştır. Paget'in çizimlerini fazlasıyla mükemmel bulmuş ve kamunun olumlu tepkisine oldukça şaşırmıştır.*

Holmes'in yaşam tarzı çok içine kapalıdır, alışkanlıkları tuhaftır, davranışları ters ve çoğu zaman baskıcıdır, tutumunda aşırı burnu büyük olmasa da, pek kibirlidir. İlgisini saplantıya varan ölçüde yönelttiği tek bir uğraşı vardır: cinayet soruşturması. Sonuçta, toplumdan, hemcinslerinin günlük kaygılarından ve insanlığın genel yararlarından uzak duran böyle bir kişinin bir mason locasının kayıtları arasında adına rastlanması pek olası değildir.



*Kafaları karıştıran bir film daha... "**Cehennemden**" adlı Hollywood yapımında Johnny Depp ve Heather Graham adlı starların rol alması, filmin geniş bir seyirci kitlesine ulaşmasını sağlıyor. Bu film ilk bakışta göründüğü gibi Hollywood'un her zamanki açgözlülüğünün ve fırsatçılığının bir ürünü olmanın ötesinde, en ciddi mason düşmanı girişimlerden biri. Film, aynı adı taşıyan, Alan Moore ve Eddie Campbell tarafından üretilmiş olan bir grafik-romanın beyaz perde uyarlaması... Grafik-roman olgusu oldukça yeni bir moda; pahalı ve kaliteli, gençlere yönelen, yaklaşık beş yüz sayfa uzunluğunda çizgi romanlar bunlar. Bu grafik-roman, Karındeşen öyküsünü, resimlerle aktaran ilk çalışma olarak kabul ediliyor.*

Yaklaşık beş yüz sayfalık öykü bölümüne, kırk iki sayfa uzunluğunda notlar eklenmiş. Bu notlarda Moore, öykünün en karanlık ayrıntılarını işliyor ve çeşitli kuramlar arasında karşılaştırmalar yapıyor. Bu çok önemli bir özellik. Zira, çizgi romanlar genelde pek basit konular ve sığ karakterler kullanır. Oysa "From Hell" çok katmanlı, karmaşık bir öyküyü aktarıyor ve inandırıcı olmak için büyük çaba gösteriyor. Sonda yer alan notlar da, diğer çizgi romanlardan farklı olarak, öykünün inandırıcılığını arttırmak ve bir belgesel havası vermek için kullanılmış. Notlarda, Moore tarafından yoğun çalışmalar ve araştırmalar yapılmış olduğu belirtiliyor. Bu nitelik, "From Hell" adlı grafik romanı spekülatif kurgu olmaktan uzaklaştırıyor (ya da en azından böyle görünmesi isteniyor).

*Ne yazık ki, Moore tarafından ilham kaynağı olarak alınan, mason düşmanı Stephen Knight'ın 1976 yılında yayınlanan "**Jack the Ripper: The Final Solution**" (Karındeşen Jack: Son Çözüm) adlı kitabı. Knight kitabında özetle, Karındeşen cinayetlerinin Kraliçe Victoria'nın doktoru, aynı zamanda bir mason olan William Gull tarafından işlendiğini ileri sürüyor. Knight'ın iddiasına göre, Prens Edward Albert, Whitechapel mahallesinden bir fahişeye aşık oluyor, gizlice onunla evleniyor ve bir kızları dünyaya geliyor. Skandal ve politik kaostan kaçınmak için, anneyi yok etme ve tüm tanıkları, yani olan biteni bilen diğer fahişeleri yok etme görevini Gull üstleniyor.*

Pekiyi bütün bu kargaşanın içinde Masonluk ne arıyor?

İleri sürülenlere göre, cinayet biçimleri eski mason ritüellerinde ve geleneklerinde bulunan cezalandırma biçimlerine benziyor. Cinayetlerin çılgınlığına kendini kaptıran Gull, bunları eski mason ritüellerine benzer uygulamalar biçimine sokuyor. Masonlara yönelik bir diğer suçlama da, polis ve hükümet içinde yüksek mevkilerde bulunan masonların, cinayetlerin üstünü örterek, katil kardeşlerini korumaları... Moore ve Campbell, bu iddiaları ele alıyorlar, Knight'ın desteksiz kuramını İngiliz sınıf çatışmaları, Londra mimarisi, East End sefaleti ve büyüsel törenler ile süsleyerek pazarlıyorlar. Sonuçta, etkileyici bir tarihsel fantezi olarak ortaya çıkan bu grafik-roman, zamanla Hollywood'un yolunu buluyor ve etkileyici fantezilerin başına çoğunlukla geldiği gibi, beyaz perdeye uyarlanıyor.

İngiliz Masonluğu son yıllarda giderek artan suçlamalarla yüz yüze kalıyor. Suçlamaların hemen tümü, poliste ve yargıda masonların birbirlerini kayırıp kolladıkları biçiminde...

Masonların listelenerek gazetelerde ilan edilmeleri, bazı önemli kamu görevlerindeki masonların istifaya zorlanmaları ve kimi yüksek görevlerin masonlara resmen yasaklanması, İngiltere Büyük Locası'nın saldırılar karşısında suskun kalma geleneğini gözden geçirmesine yol açtı. Masonluk üzerindeki peçenin bir ölçüde aralanması ve halkın Masonluğun gerçekten ne olduğunu anlaması için gösterilen çabalar arttırıldı. Bu girişimler, açıkça yapılan saldırıların hızını yavaşlatmıştı ki, "From Hell" filmi İngiliz masonlarına hiç beklenmedik bir darbe vurdu.

Sınıf çatışmaları geriliminden göreli olarak daha uzak olan Amerikalı masonlar, 19. yüzyıl Londra'sında Masonluğun durumunu kavramakta zorluk çekeceklerdir. O dönemde, üyelerinin büyük çoğunluğu üst kesimlerden olan ve Kraliyetin desteğini de sağlamış bulunan İngiliz Masonluğu, çok ciddi bir ***"seçkincilik"*** *suçlaması ile karşı karşıya kalıyordu. Bu olgu günümüzdeki saldırıların da baş kışkırtıcısıdır. Londra'nın bataklığı olan Whitechapel mahallesi, kapitalizmin para ve güç savaşımlarının verildiği koridorlarından yalnızca birkaç sokak uzaktadır ama Karındeşen'in kurbanları ile saygıdeğer bir mason arasındaki sosyal fark bir uçurum gibidir. Çözülmemiş cinayetler, üzerlerinin örtüldüğü kuşkusunu her zaman yaratmıştır; bu durumda, "seçkin ve kapalı" olanların suçlanması ilk akla gelen şeydir.*

Tüm Karındeşen-Masonluk bağlantısı propagandaları, özünde Stephen Knight'ın kuramına dayanmaktadır. İyi bir komplo kuramını silmek, yok etmek pek zordur. Hemen bütün ciddi Karındeşen araştırmacıları, Knight'ın kuramını yadsımış; hatta gülünç bulmuşlardır ama yine de popüler düzeyde en çok işlenen bu kuramdır. Hem amacı, hem yöntemi, hem suçluyu hem de suç ortaklarını bir arada topluca net bir paket olarak derleyen tek kuram olması işleri kolaylaştırmaktadır. Ne var ki gerçek yaşam asla böyle derli toplu değildir.

Ömer Tecimer'in özellikle bu konunun kitaplarda, televizyonda ve sinemada işlenişine ilişkin anlatıları üzerine ufak tefek eklemelerde bulunulabilir.

Bu caniye "karın deşen" denmesinin nedeni, öldürdüğü kadınların hepsinin karnını delik deşik etmesiydi.

Birkaç zanlı yakalanmıştı. Hiçbiri suçu kabul etmezken, derken biri çıkmış, bu cinayetleri kendisinin işlediğini söylemişti. Yargılandı; asılarak idam edildi.

İşte olay bu kadar… Suçlusu bulundu, cezası verildi, kapandı.

Ancak gelin bu işi bu yazıdaki konu başlığımız açısından biraz daha didikleyelim.

Öldürülen fahişelerden biri, çok önemli bir devlet sırrını öğrenmişti. Aslında buna "krallık ailesinin sırrı" demek daha doğru.

Bu bilgiyi fahişelerden hangisinin elde ettiği bilinmiyordu. Aynı çevrede her gün bir arada olduğu diğer dört arkadaşına da anlatmış olabileceğinden çekiniliyordu. Tehlikenin tümüyle giderilmesi öngörülmüştü.

Neydi bu bilgi?... Biraz da ona bakalım.

O tarihte İngiltere'nin iç politikasında bir dengesizlik başgöstermişti. Yakında bir devrim patlayacağından korkuluyordu. Tam o sırada birisi öğrendiğini açıklamaya kalkar, konuyu basının diline düşürürse, felâket çanlarının çalmaya başlaması işten bile değildi.

O tarihteki Başbakan Lord Salisbury, bu soruna doğrudan el koydu. (İngiliz başbakanlarından çoğu gibi o da masondu ama konumuzla ilgisi yok gibi görünüyor.)

Neydi bu felâket doğurabilecek sorun, bu önemli sır?

O sırada İngiltere tahtında oturan ünlü Kraliçe Victoria'nın torunu, Prens Albert Victor'un kraliçenin büyük oğlu Edward'dan sonra İngiltere kralı olması beklenmekteydi. (Uzun vadeli bir tasarım ama krallık ailelerinde bunlar hep yapılır.)

Prens Albert Victor, Alice Mary Crook adlı sıradan bir kadınla gizlice evlenmiş, üstelik bir de oğlu olmuştu. Bu skandalın farkına varılır varılmaz, sarayın özel doktoru Sir William Gull, hemen kadını bir akıl hastanesine kapattırmıştı. (O da mason.) Zaten Prens Albert Victor'un da pek aklı başında sayılmazdı; fiziksel olduğu gibi, ruhsal rahatsızlıkları da vardı.

Bir istihbarat kanalı, Alice Mary Crook'un doğurduğu çocuğun kimden olduğunu bilen bir fahişenin bulunduğuna ilişkin duyum aldı. Panik başladı.

Konuyu hangisinin bildiği kesin olmayan beş kadının birden ortadan kaldırılması işte bu yüzden gerekliydi. Bu iş çok gizli tutulmalıydı; ne kadar az kişi öğrenirse o kadar iyiydi.

Başbakan, Doktor Sir William Gull'dan bu konuyu halletmesini istedi. O da bir kiralık katil tutup, bu sorunu halletti.

Buraya kadar iyi gibi de çözümlenemeyen bir bilmece var bu işin içinde.

Fahişelerden beşi de karınları kesilerek öldürülmüştü. Bu amaçla katil her keresinde çok keskin bir bıçak kullanmıştı; neşter gibi bir şey.

Şu halde ortada "kiralık katil" diye biri yoktu; cinayetleri doktor doğrudan kendisi işlemişti. Öyle mi?

Öyle olduğunu söyleyenler de var ama kanıtlanamaz.

O sırada Londra Emniyet Müdürü Sir Charles Warren, bu olayla ilgili soruşturma dosyasını alelacele kapattırdı. (O da masondu.)

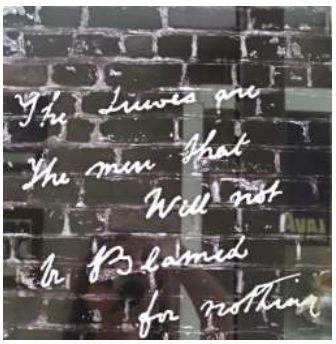
Bundan dört yıl sonra birtakım fahişeleri zehirleyerek öldürdüğü için yakalanan Thomas Neil Cream adlı bir Amerikalı, tam bu suçundan ötürü idam edildiği sırada *«Karın Deşen Jak benim.»* dedi.

Birkaç adım geriye gidelim…

Karın Deşen Jak'ın öldürdüğü dördüncü fahişenin evinde, duvara tebeşirle bir mesaj yazılmıştı: "Jular boş yere suçlanmış adamlar değildir."

Polisler buna hiçbir anlam verememişti. Cinayet ile ilgili olup olmadığı da belli değildi.

Emniyet Müdürü Sir Charles Warren olay yerine gelip bunu görünce, *«Önemli bir şey değil. Bir anlamı da yok.»* diyerek, yazıyı kendi eliyle silmişti. Tutanaklarda da bundan hiç söz edilmemişti.



Bu ayrıntıyı, aradan uzun yıllar geçtikten sonra, yaşlı bir polis emeklisi açıkladı. Bu yazının hem bir anlamı hem bu cinayetlerle bağlantısı vardı.

Ancak bunu anlayabilmek için Masonluğun İngiltere'deki ritüellerini çok iyi bilmek gerektiği, İngiliz masonlar arasında bile bunun ne anlama geldiğini bir bakışta pek az kişinin çözebileceği söylenir.

İngilizcede burada geçen sözcük "Juwes"…

Anlamlı bir sözcük değil bu. Bunun "Jews" *(Yahudiler)* olmadığına da dikkat etmek gerekiyor.

Sözcüğün kapsamından bir "e" harfi daha var ki, o yanılgıyla eklenmiş değil.

Nedir bu "Juwes"?... Bu, Jubela, Jubelo ve Jubelum adlarının tümünün karşılığı. Bu adı taşıyan kişiler Masonlukta topluca "katiller" olarak da nitelenir. Demek oluyor ki bu mesaj, -onu oraya her kim yazmışsa- katilin bir mason olduğunu vurgulamak amacıyla yazılmış.

Bunun gerekçesini ortaya koyabilmek için konu dışı bir başka anlatıma değinmek gerekiyor. Konu dışı olduğu da kuşkulu sayılabilir çünkü o anlatımda da kimi varsayımsal masonların Masonluğun Töresi'ne aykırı davranışları öykülenir.

Masonlukta M.ö. 10. yüzyıl ortalarında Kudüs'te inşa edilmiş olduğu söylenen Süleyman Mabedi ile bağlantılı anlatımlar önemli bir yer tutar. Bunların kapsamında, bu mabedin başmimarı olduğu kabul Hiram Abif'in, üç mason tarafından öldürülüşü de öykülenir. Ayrı ayrı kaynaklarda bu katillerin adları farklı bir şekilde belirtilir. İngiliz kaynaklarında bunlar, Jubela, Jubelo ve Jubelum olarak geçer ve üçüne birden topluca "3 J" dendiği de olur. [Bu anlatımı "Süleyman Mabedinin Yapımında Öncesinden Sonrasına (I)" adlı kitapta okuyabilirsiniz.]

Bu durumda Karın Deşen Jak, -her kim idiyse- bir masondu; öyle mi?

Belki…

Bu arada prensin oğlu ne oldu?

Önce kendisinin ne olduğuna bakmalı... Hastalığı giderek arttı. Sonunda bir akıl hastanesine yatırıldı. 1892 yılında, 28 yaşındayken öldü. Dolayısıyla kardeşi George İngiltere tahtının varisi oldu.

Prens Edward'ın karısı Alice Mary, Walter Sickert adlı biriyle evlendirildi. Cepler doldurudu. Çocuk adamın nüfusuna geçirildi. Böylece İngiltere krallık ailesi olası bir skandalı savuşturdu.

İşte bir başka bakış açısıyla "Karındeşen Jak" olayı budur.

Masonların Organize Suçlarından Bir Örnek

Masonların, Mason Töresi'ne aykırılığı bakımından yanlış ya da sapkın sayılabilecek tutum ve davranışlarının başında, bulundukları ülkede yasaların açıkça suç saydığı bazı işler yapmaları gelir.

Ancak bu bağlamda özellikle siyasi suçları bir yana bırakalım. Nitekim Masonluğun yasaları da bu tür suçların kurumsal olarak onaylanmasa bile masonların siyasi tercihlerine kalmış olduğunu belirtir. Dolayısıyla üzerinde duracağımız suçlar, yüz kızartıcı ya da adi suç olarak nitelenenler.

Masonların işlemiş olduğu bu gibi suçlar arasında ne yok ki?... Hırsızlık, dolandırıcılık, çocuk ve adam kaçırma, soygun, hileli ticaret, rüşvet alma ve verme, cinayet, şantaj ve bunlar gibi daha birçokları… Hatta uyuşturucu madde kaçakçılığından bile söz edilir.

Suç işleme olayları hep basit, bağımsız ve bireysel olarak kalmamıştır. Tek bir masonun değil, birkaçının birden olaya katıldığı örnekler var.

Hatta birtakım operasyonların loca toplantılarında bir araya gelindiğinde planlanmış olduğu ortaya çıkmış ki, Masonluk bakımından en korkunç durum da bu olsa gerek.

Bu tür olaylardan bir seri oluşturanı yani birbiri ardınca işlenmiş toplu bir grup suç, 1976-1978 yılları arasında Londra'da düzenlenmiş, uygulanma şekil bakımından birbirinden hayli farklı olsa bile sonucun değerlendirilmesinde işin içinde aynı kişilerin parmağının bulunduğu anlaşılan üç soygundur. Bu arada bir kişi ölmüş, birkaç kişi yaralanmış ve toplam 872,000 İngiliz Sterlini çalınmıştır.

Bu soygunların masonlar ile bağlantısı ise şöyle:

Her üç soygunda da soyguncular kendilerini ele verebilecek hiçbir ipucu bırakmamış. Fakat yıllar sonra bir başka olay nedeniyle ele geçen bir soyguncudan şu bilgiler sağlanmış: Her üç soygunu da mason olan kişiler planlamış. Hatta bir ikisi, soyguna doğrudan katılmış.

Gerek işin rahatça yapılabilmesi gerekse soyguncuların bir engelle karşılaşmaksızın kaçabilmesi için, polisiye önlemler alınmış. Bu üç soygunda polise toplam 130,000 Sterlin ödenmiş.

Bu polislerin arasında iki başmüfettiş var; ikisi de mason. Görevleri ise soygun günleri polis örgütünde gerekli ayarlamaları yapıp ekipleri başka yerlere göndermek... Bu bakımdan en sık uygulanan yöntem aynı anda birkaç sahte ihbar yapılması ya da büyük ve çok önemliymiş gibi yansıtılan birtakım küçük olaylar çıkarılması.

Bu iki polis başmüfettişinin birtakım karanlık işler çevirmekte oldukları Londra polis örgütünde bazı emniyet müdürlerince önceden biliniyormuş. 1979 yılında Londra Emniyet Müdürü Sir Arthur Young emekli olmuş; yerine geçici olarak yardımcılarından William Page getirilmiş. Henüz başmüfettişliğe yükselmemiş olan bu iki polis müfettişi hakkında William Page özel olarak bilgilendirilmiş.

Oysa Page, bu iki kişiyi başmüfettişliğe yükseltmiş. Neden?

Bunun için filmi biraz geri saralım.

Sir Arthur Young emekliye ayrılınca, yerine kimin atanacağı İngiltere İçişleri Bakanlığı için bir sorun olmuş. Adaylar arasında, göreve vekaleten bakmakta olmasına karşın William Page aslında en son sırayı alıyormuş. İyi bir polismiş; gençliğinde birçok yararlıkları olmuş, nişanlar almış, üstelik çok babacan bir insan olduğundan örgütte de pek sevilirmiş. İçkiye ve eğlenceye oldukça düşkünmüş; iş arkadaşları ve dostları için sabahlara kadar süren davetler düzenler, nükteleriyle herkesi kırar geçirirmiş. En alt rütbedeki bir polis memurunun bile kişisel sorunlarıyla yakından ilgilenir, elinden gelen yardımı esirgemezmiş.

Bütün bu niteliklerin yanı sıra, William Page, gerek bilgi, gerek otorite, gerek yerinde ve zamanında en doğru kararı verip uygulatabilme gerek iş ve görev ciddiyeti bakımından hiç de Londra Emniyet Müdürü olabilecek adam değilmiş.

Fakat olmuş. Oldurulmuş… Göreve başladıktan sonra, bir yıl süre içinde yaklaşık 600 içkili eğlence ya da davete katılmış olduğu saptanmış.

İşte bu kişi, göreve atanmasından iki ay kadar önce, sözü edilen iki polis müfettişinin üye olduğu locaya kabul edilmiş; mason olmuş. O sırada bu iki müfettişten biri o locanın üstadıymış.

Dolayısıyla William Page, Masonluğa alınadrak hemen sonrasında Londra Emniyet Müdürlüğü'ne atanmasının becerilişinin karşılığında üzerine düşeni yapmış.

Bu iki başmüfettiş de boş durmamış elbette. Kendi güvendikleri, işbirliği edebilecekleri, emirlerine karşı durmayacak olan diğer kişileri, özellikle gene mason olan polisler arasından seçerek kilit noktalara geçirivermişler.

■ ■ ■

William Page, Masonluğu çok sevmiş. Ona göre hiçbir mason kötü kişi olamayacağı için, kendisi de mevkiini masonlara borçlu olduğundan, Londra Emniyet Müdürlüğü görevinde bulunduğu yedi yıllık süre içinde mason olan polislerin kayırılması, sıralı-sırasız ayrıcalıkla yükseltilmeleri, zor ve tehlikeli olabilecek görevlerden uzak tutulmaları gibi uygulamalar almış yürümüş. Bu arada Page'in, ayrı ayrı tam 7 konuda, nasıl bir tavır takınması gerektiğini belirlemek üzere İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın en üst makamlarına danışarak direktif almış olduğu da biliniyor.

İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın yetkilileri de Page'i geri çevirmemiş ve ona kendi işini kendi bildiği gibi yapmasını söylemeyip talimat vermiş olacaklar ki, Page tekrar tekrar büyük locaya başvurmuş. Kim bilir, belki de bu başvuruların nedeni, yasalara karşı bir işlem yapmış, suç işlemiş bazı ünlü masonlarla bağlantılıydı; orasını bilemiyoruz.

İngiliz polis örgütünde, mason olan polislerin karışmış olduğu rüşvet veya haraç alma, suçlularla ya da yasa dışı işler çevirenlerle işbirliği yapma olaylarına ilişkin birçok belgelenmiş örnek var.

Bir de belgelenememiş olanları düşünün… Aslında olaylar bilinenlerden de çok olsa gerek.

1970 yılında gene Londra'da, hepsi de mason üstelik çoğu aynı locanın üyesi olan 20 polis memuru, yasak pornografi ticareti yapanlarla işbirliğinde bulundukları için tutuklanarak, 3-10 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılmışlar. Bunların işbirliği ettikleri kişilerin çoğu gene mason ve gene çoğunlukla aynı locanın üyeleriymiş.

İster istemez soruyor insan: Acaba William Page bu daha önceki tarihte Londra Emniyet Müdürü olsaydı, bu olay ortaya çıkar mıydı? Saklı tutulamasa bile bu boyutlara varabilir miydi?

Polis olan masonların adam kayırmaları, suç delillerini ortadan kaldırmaları, savcılıkta ve mahkemelerde olayı saptıran gerçekdışı beyanlarda bulunmaları, böylece özellikle mason kardeşlerini koruyup yasanın pençesinden kurtardıkları da bilinen davranışlardan…

■ ■ ■

Biraz daha eski bir tarihe gidelim…

1931 yılında 3,5 milyon İngiliz Sterlininin çalındığı bir soygundan sonra yakalanan soyguncular dan biri konuşturulunca, operasyonu planlayanların adlarını vermiş.

Rastlantı bu ya, gene bunların bazısı polis olmak üzere hepsi mason…

Bu olayın sonucunda da bilindiği kadarıyla yalnızca piyon türünden görev yapmış olan bir-iki kişi tutuklanabilmiş ve çalınan paranın da pek azı ele geçmiş. Delil yetersizliği nedeniyle, aslında suçlu olduğu bilinen kişilere dokunulamamış.

Demek oluyor ki, suçlu masonların ele geçmemesi amacıyla gerekli önlemlerin alınmasına ilişkin çalışmalar gayet iyi planlanmış.

Bundan yaklaşık 20 yıl öncesine kadar İngiltere'deki çoğu devlet organlarında masonların birtakım ayrıcalıklar elde etmesi söz konusuydu. Bunlar Masonluğa karşıt cephelerde ileri sürülenleri doğrular nitelikteydi. Kolay terfi etmek, daha yüksek görevlere atanmak, kimsenin gönülden üstlenmeyeceği hizmetlere verilmemek, bu ayrıcalıklardan yalnız bazılarıydı.

Bu arada gene polis örgütü başta olmak üzere, yükselmenin sınavla yapıldığı uygulamalarda, isim yerleri kapalı olan yazılı sınav kâğıtlarının üzerine masonik işaretler koyarak, gösterilecek kayırmadan yararlanmak da sık rastlanan olgulardandı.

Bu olayların bir de kişiden yana değil, Masonluktan yana işletiliş şekli var. Çalıştığı bir kurumda ya da mesleğinde ilerleyip yükselmek isteyen bir kişiye, bunun gerçekleşebilmesi için Masonluğa girmesi öneriliyordu. Bunu belki ABD'ndeki Shriner Örgütü uygulamasına benzetebiliriz. Zaten çok kişi sırf bu nedenle Shriner olmak ister. [Bu konuda ayrıntılı bilgileri **"Masonluğa Benzer Kuruluşlar"** başlıklı yazıda okuyabilirsiniz.]

Ancak İngiltere'deki uygulamanın bir de ters yönü vardı. Eğer o kişi, hangi nedenle olursa olsun kendisine yapılan bu öneriyi geri çevirirse, bu kez ilerleme ya da yükselmesine engel olunuyordu.

İngiltere'de yargıçlar, savcılar, hukuk müşavirleri, avukatlar ve dava vekilleri arasında masonluk pek yaygındır. Bu mesleklerde de mason olmak, kısa zaman içinde ilerleyip yükselme kapısının âdeta anahtarıydı. Onların mason oluşu yalnızca kendilerine değil, diğer masonlara da yarar sağlıyordu.

Örneğin mason olan bir savcının mason olduğunu bildiği bir zanlıya pek fazla yüklenmemesi hatta sözü döndürüp dolaştırıp zanlının salıverilmesini bile istemesi ya da bunun mason olan yargıç tarafından yapılması, ağır ceza mahkemelerinde yargıcın jüriyi etkilemesi, hiç olmazsa suçluya verilebilecek en düşük cezayı vermesi, sık sık görülen uygulamalardandı.

Bütün bunlara Tony Blair hükümeti zamanında (2000'li yılların başlarında) takoz konuldu. İngiliz masonların alışagelmiş olduğu bu işler allak bullak edildi. Öylesine ki birçok mason locasından ayrıldı; mason adaylarının sayısı olağanüstü düştü.

Peki ama o tarihlerde yaklaşık 600 bin masonun bulunduğu İngiltere'de bir sanık ya da sözüne özen gösterilmesini isteyen bir tanık, mason olduğunu nasıl sezdiriyordu?

Aslında bu çok kolay; yeter ki istesin ve kullansın. Dünyanın hemen her yerinde bu gibi durumlarda, bilinen sözcüklerin kullanılması, bir punduna getirip ilgili mason işaretinin verilmesi pek yaygın bir uygulama… Bir sanığın aslında "yardım isteme işareti" denilen işareti vermesi en etkili yöntemlerden biri… Yemin etmek gerektiğinde söze «Evrenin Ulu Mimarı'nın huzurunda» diye başlayıp, sonra «Pardon, Tanrı'nın huzurunda» diye devam edilmesi de pek kolay. Kişiye ne yaptığı sorulduğunda, sanki safdillikle "gönye üzerinde çalıştığı"nı belirtmesi yeterli.

Bu arada aslında başarılı sonuç vermemiş bir örnek, bu gibi yöntemlerin nasıl yararlı olabileceğini de gösteriyor: Bunun için yine daha eski bir tarihe 1912 yılına gideceğiz.

Londra'da bir zanlı, idam istemiyle yargılanıyor… O tarihte İngiltere'de idam cezası henüz kaldırılmamış. Tüm duruşmalar sona erdikten sonra konu jürinin kararına kalıyor. Jüri de zanlının suçlu bulunduğunu açıklıyor.

Yöntem uyarınca yargıç, ceza kararını bildirmeden önce suçluya son sözünü soruyor. Bunun üzerine suçlu, «Evrenin Ulu Mimarı'nın huzurunda suçsuz olduğumu tekrarlıyorum.» demez mi?...

Yargıç mason… Çıldıracak gibi oluyor. Zanlı tüm duruşmalar boyunca Masonluk ile ilişkisini hiç sezdirmemiş. Birkaç cümle ile sanığın suçunu ve ilgili ceza yasasının içeriğini özetleyip kararını bildireceği yerde, uzun bir konuşma yapıyor. Özelikle Masonluğun ilkelerinden, kardeşlik bağlarından söz ediyor. Ara sıra gözyaşlarını tutamadığı oluyor. Anlaşılıyor ki, suçlunun mason olduğunu önceden bilseydi, davanın akışı çok değişecekti. Önceden hiç de hazırlıklı olmadığı bu söylevinin sonunda, ister istemez, Masonluğun kişileri suç işlemeye yöneltmediğini ve suç işleyenleri de korumadığını söylemek zorunda kalıyor: idam cezasını veriyor.

Şimdi bu yargıcın Masonluktaki söz verişleri, mason kardeşlerine karşı olan yükümlülükleri göz önüne alınarak, antlarını çiğnemiş olduğu söylenebilir mi?

Yoksa suçlunun mason olduğunu anladığı andan sonra geçirdiği bunalıma karşın, göreve, yasaya ve topluma bağlılığı, bir mason olarak onurunu korumuş olmasından dolayı kutlanması mı gerekir?

Bir yerde yazılı olsun ya da olmasın; masonlar, tüm kardeşlerinin gerek Masonluktaki yaşamlarında gerekse dış yaşamlarında onların bağımsızlığına gelebilecek her türlü saldırıyı güçleri oranında önlemekle yükümlüdür. Bu yükümlülük, bu türden bir olayı da içerir mi?...

Bir mason, her ne durum ve koşul altında olursa olsun, mason kardeşini korumak ve savunmak zorunda mıdır?

Yoksa Masonluğun genel ve temel ilkeleri, bir başka deyişle mason töresi mi önceliklidir?

Dolayısıyla böyle bir koruma ve savunma yükümlülüğü ancak mason töresine aykırı tutum ve davranışlara girmemiş, Masonluğa uygun yaşamı çerçevesinde zor duruma düşen kardeşlere mi yönelmektedir?

Bu ve benzeri soruların yanıtları, kuşkusuz ancak yorumla verilebilir. Ancak böyle bir irdelemeye girmek, elbette bu çalışmanın konusu kapsamı dışındadır.

Sözü gelmişken şunu söyleyebiliriz: İngiltere'de olduğu gibi birçok ülkede masonlar, yargılama olayının içine ve çok etkili olabilecek ölçüde girmiştir. Doğal olarak bir ülkede masonlar sayısal bakımdan ne kadar çoksa, bu sorun o ölçüde büyüyerek artar.

Hukuk ve iş mahkemelerine gelince, bu konunun çok daha geniş ve yaygın boyutları var.

Bir zamanlar İngiltere'de hukuk müşavirleri, avukatlar ve dava vekilleri mason olabilmek için âdeta bir yarış halindeydi. Çünkü mason olanlar hem çok kolay bir şekilde müvekkil edinme olanağına sahip oluyor hem de girdikleri davalardan kendileri lehine bir sonuçla çıkma olasılığı çok artıyordu. Bu arada, her iki taraf da mason olursa nasıl bir sonuç alınır bilinmez.

Önemli olan, İngiltere'de mesleği hukukçuluk olan bir kimse, eğer masonsa, hem meslekte daha hızlı yükseliyor hem de daha çok kazanıyordu.

İngiltere'de Masonluğun hukuk alanında masonlara getirdiği yararlar, Londra dışındaki bölgelerde çok daha etkiliydi.

Bu bağlamda pek ilginç bir örnek verilebilir.

Bir türlü geçimini sağlayamayan genç bir avukat, dostlarının önerisine uyarak mason olmuş. Birdenbire müvekkillerinin sayısı artmış; durumu çok düzelmiş.

Ancak Masonluğu pek ilgi çekici bulmamış; olur ya!... Toplantılara katılmayan bir "sözde mason" olmayı da kendine yediremeyip, daha yeni bir mason iken istifa etmiş.

Çok geçmeden bütün müvekkilleri de kendisini terk etmiş. O da Londra'ya göçmek zorunda kalmış.

■ ■ ■

İngiltere'de Masonluğun bireysel çıkar ve yararlanmalar için kullanılışı özellikle devlet mekanizmasında öylesine yaygınlaşmıştı ki, hemen tüm kent belediyelerinin, il ve ilçe meclislerinin özellikle kendi memurları için kurdukları localar, bu çarkın işletildiği arı kovanları haline gelmişti.

Aynı localara bir de seçimle iş başına gelmiş olan yerel politikacılar devam ediyordu. Dolayısıyla yerel politikacılarla devlet memurları arasındaki masonca kardeşlik bağları, politik tercihlerin başarısında çok rahatlıkla kullanılıyordu.

Doğal olarak, bu arada mason oluşun gerek ilgili devlet memurlarına gerekse özel sektöre sağladığı büyük yararlar vardı. Hele devlet ihaleleri ve büyük çaplı satın almalar söz konusu olunca, karşılıklı yardımlaşmalar akıl almaz boyutlara varabiliyordu. Özellikle inşaat sektöründe mason olan yetkililer, sahipleri mason olan inşaat şirketlerini açıkça gözetiyordu.

Bütün bunları kendisini dünyanın tek masonik otoritesi sayan İngiltere Birleşik Büyük Locası durduramadı. Masonların kendilerine çeki düzen verip, Mason Töresi'ne dönebilmeleri için dışarıdan mason olmayanların ağırlıkta olduğu bir devletin baskısı ve zorlaması gerekti.

Kısa Kısa Olaylar

Masonların Mason Töresi'ne aykırı tutum ve davranışları ne sadece böyle soygun, kaçakçılık, rüşvet, adam kayırma gibi yasa dışı işlerle sınırlıdır ne de sadece İngiltere'ye özgüdür.

Bunlar objektif bir gözle şöyle bir derlenip üst üste konduğunda, masonların mason olmaktan ötürü âdeta utanası gelmeli.

Masonlar, antimasonik yani Masonluğa karşıt cephede yer alanların söylemlerinin yanlışlığını ileri sürüp durur. Aslında o söylemlerin yanlış oluşu, salt olay ve olguları aktarmakla kalmayıp, bunları birtakım ön yargılı yorumlarla süslemelerinden, kendi yorum ve değerlendirmelerini de gerçek gibi göstermelerinden ve araya birtakım uydurmacalar da sokuşturmalarından ileri gelir. Öyle yapmış olmasalar yani sadece gerçekleri aktararak bundan ötürü masonları eleştirmeye kalkışsalar, masonları gıklarını çıkaramaz.

Gelin şimdi kısa kısa birtakım olaylardan söz edelim. Siz de bunların bu çalışmanın başında tanımı yapılmış Mason Töresi ile bağdaşıp bağdaşmadığını düşünün.

İlk örnek yine İngiltere'den…

1930'lu yıllarda İngiltere'deki kiliselerinin ruhani meclisleri bir araya gelerek, Masonluğun Hıristiyanlıkla bağdaşmadığı üzerinde görüş birliğine varmış, bunu bir bildirgeyle ilan etmişlerdi.

Bunun üzerine kimi masonlar, rahiplerle yakın dostluk kurarak, onlara Masonluğun amaçları ve ilkeleri üzerine bilgi vermekle görevlendirildi. Uygulanan bu programda, rahiplerin vaazlarında Masonluktan söz etmeleri sağlandı.

Buraya kadar bir sorun yok, değil mi? Neden olmasın!... Sorun bundan sonrasında.

Vaazı sırasında Masonluğa karşı söz eden rahiplerin görevinden alınması ve nüfus yoğunluğunun az olduğu bir bölgeye atanması sağlandı.

■ ■ ■

Fransa'da 19. yüzyılın ikinci yarısında Fransa Büyük Doğusu (Grand Orient de France) sistematik bir propaganda başlattı. Bu 20. yüzyılda da sürdü.

Görev alan birçok mason, çeşitli konuşmaları, dergilerde yayınlanan makaleleri, gazetelere verdikleri demeçler ile Masonluğun dine ve din adamlarına karşı olduğunu, onların toplum üzerindeki etkisini ortadan kaldıracaklarını, Masonluğun bir gün "din" denilen nesneyi yok edeceğini ileri sürdü.

Bu bağlamdaki olmayacak tutum, bireysel boyutta da kalmadı. Örneğin Fransa Büyük Doğusu 1913 yılında yayımlanan bir bülteninde, Masonluk adına şöyle bir görüş ileri sürmüştü*: "Biz Tanrı'yı artık yaşam amacı olarak tanımıyoruz. Biz bir amaç yarattık ki, o da Tanrı değil insanlıktır."*

Masonlar arasında bu görüşe katılanlar olabilir. Ancak önemli olan şudur: Bu söz kurumsal olarak böyle mi söylenmeliydi? Bu, Mason Töresi'ne sığar mı?

Aynı konuda Şili Büyük Locası Büyük Sekreteri, yayınladığı örgüt içi bir genelgede şöyle demişti: «Özgür masonlar, Masonluk tarafından verilecek bir karar üzerine kendi hanımlarını ve çocuklarını dinsel inanç ve tapınışlara katılmaktan uzaklaştırmakla yükümlüdür.»

Olacak şey mi bu?... Mason Töresi ile nasıl bağdaştırılabilir?

■ ■ ■

Biraz da dış politikaya bakalım.

Masonluk genel olarak dış politika alanında pek sık kullanılmış ve belli birtakım devletlerin emellerine âdeta araç edilmiştir. Masonlar kendilerini korusa, Mason Töresi'ni öncelikli tutsalardı öyle olmazdı. Ancak bu bağlamda kendilerinin bireysel aşırılıkları da yok değil...

Bunun en açık seçik örneklerinden biri, 19. yüzyılın ikinci yarısında kurulmuş olan birtakım derneklerin daha sonra "Siyonizm" adı verilmiş olan ülkü doğrultusunda kullanılmış olması…

Siyonizm aslında iki ayrı anlama gelir. Biri Thedor Herzl'in başlatmış olduğu ve 1948 yılında İsrail Devleti'nin kurulmasını sağlayan ülküdür. Yaygın olarak bilinen anlamı da budur. (Henüz sonuna varılamamış olan bir ülkü.) Öteki ise bundan çok daha eskidir ve Priéure de Sion adlı bir gizli örgütün peşinde koştuğu Kutsal Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurma ülküsüdür.

Aynı çevrede bu ikisine ayrı ayrı bakalım.

Fransa Büyük Doğusu'nun 1904 yılında toplanan genel kurulunda Adolf Isak Bremmé adlı bir Musevî mason, şöyle bir demeçte bulunmuştu: «Bizim yaratmak istediğimiz birlik ne Fransa ne de İngiltere'dir; ancak İsrail Yahudi birliğidir.»

Bireysel bir görüş ama bir mason örgütünün genel kurul toplantısında söyleniyor!

Buna benzer tarzda birçok mason, birçok ulusal toplantı ve uluslararası birleşimde konuşmalar yaparak, yayın organlarında makaleler yazarak, kendi ülküsel görüş ve amaçlarını sanki genelde Masonluğun görüş ve amaçlarıymış gibi savundu hatta üyesi oldukları mason örgütünün yetkililerini kendi görüş ve amaçlarına uygun demeçlerde bulunmaya bile ikna ettiler. Bu bağlamda öyle ileri gittiler ki, birçok topluma Masonluğu Siyonist ideallere hatta Yahudilerin dinsel anaçlarına hizmet etmek için kurulmuş, bu yolda etkinlik üreten bir örgüt olarak tanıttılar.

Örneğin "Accacia" adlı masonik derginin 1908 yılında yayınlanmış bir sayısında şöyle bir pasaj yer almıştı: «Yahudisiz hiçbir mason locası yoktur. Yahudi havralarında hiçbir mezhep bulunmaz; yalnızca Masonlukta olduğu gibi simgeler görülebilir. Bundan dolayıdır ki İsrail Mabedi bizim doğal mabedimizdir.»

Bu gibi yazı ve demeçlerin o kadar çok örneği var ki…

Bunlardan sonra masonlar gelsin de antimasonik çevrelerde Masonluğun Siyonizm'e hizmet ettiğine ilişkin iddiaları çürütmek için didinip dursun... Boşuna!

■ ■ ■

Bir diğerine bakalım… Bu daha korkunç!

1870'li yılların başlarında Masonluktaki Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin Fransadaki en üst düzeydeki yöneticisi Adolphe Crémieux, Priéure de Sion adlı gizli organizasyonun o tarihteki lideri durumunda Victor Hugo ile bir dizi anlaşma imzalamıştı. Bunlarda, kapalı sayılabilecek bir dille Masonluğun nasıl bu örgütün emelleri doğrultusunda çalıştırılacağı, neler yapılacağı anlatılıyordu.

Bu anlaşmalara sonradan topluca verilmiş olan kısa ad **"Siyon Protokolleri"**… Hemen her yerde Masonluğun başına hayli dert açmış olan bir dizi belge…

Gerçi kimileri bu belgeleri daha önce var olmayan öteki Siyonizm ile bağdaştırarak yanlış yorumlar yaptı ve bu belgeler asıl o nedenle 20. yüzyıl başlarında dünya kamuoyunda hayli yankı uyandırdı ama işin iç yüzü başkaydı. [Bu konuyu ayrıntılı olarak **"Siyon Protokolleri Konusunda Bir İnceleme"** adlı yazıda okuyabilirsiniz.]

Tek bir masonun elinde bulundurduğu yetkiyi yanlış kullanarak Mason Töresi'ne hiç de uymayan tutumunun sonucunda tüm masonlara hayli ağır bir fatura çıkarıldı.

■ ■ ■

Masonluğun dış politikaya sokuluşunun somut örneklerinden biri de 1917 yılındaki Büyük Sovyet Devrimi'dir. Fransa'daki birçok mason bu işe burnunu sokmuş, Büyük Fransa Devrimi'ni gerçekleştirmiş olan masonların şimdi Rusya'da Büyük Sosyalist Devrimi'ni sağlamak üzere etkinliğe geçtiğini duyurarak, kardeşleri kendilerine katılmaya çağırmıştır.

Bundan sonra siz gelin de Masonluğa karşıt cephede masonları ihtilâlcilikle suçlamakta olanların söylediklerinin yanlış olduğunu, ne Masonluğun ne de masonların böyle bir amaç peşinde koştuğunu savunun.

Bunun arkasından Rusya'da bir de iç politika sorunu geliyor.

1917 Şubatında gerçekleştirilen Sovyet İhtilali'nden sonra başbakan olan Aleksandr Sergeyevic Kerensky, kabineyi bütünüyle masonlarla kurmuştu.

Yüksek ve önemli devlet memurluklarına da çoğu mason olan kişiler getirilmişti. Kerensky, Rusya'yı masonların kurtaracağını ileri sürüyordu.

Ancak Kerensky hükümeti, ülkenin ekonomik durumunu daha da kötüye götürdü; Rusya'yı dünya savaşından geri çekmeyi reddettiği için, birkaç ay sonra Bolşevikler hükümeti devirdi.

Sonra…

Bütün bu işlerden Masonluk kusurlu bulunduğu için yasa dışı ve rejim düşmanı olarak ilan edildi.

Yine bir hata; yine Mason Töresi'ne aykırı bir tutum... Sonunda yine Masonluğa çıkarılan fatura…

İç Politika

Konu iç politika olunca, Masonluğun siyasal emeller uğruna kullanılışına ilişkin örneklere daha sık rastlanıyor.

20. yüzyıl başlarında Fransa Büyük Doğusu, bir zamanlar Masonluğun ne din ne de politika ile uğraştığının söylenmiş olmasına karşın, şimdilerde Masonluğun asıl uğraşı alanının politikadan soyutlanamayacağını açıkça ilan etmişti. Yaptığı duyuruda, kısa bir süre sonra bütün politik karar ve girişimlerin masonların kontrolü altında olacağını belirtildi.

Aslında böyle bir bildirge ne Fransa Büyük Doğusu'nun örgütsel olarak politikaya girmiş olduğunu ne de bu obediyansa bağlı locaların tümünün üyesi olan masonların Masonluk içinde aktif politika yaptıklarını gösterir. Sadece o sıralarda bu mason örgütünün yönetiminden sorumlu olanların görüş ve tutumlarının bu yönde bir ağırlık kazanmış olduğunu ortaya koyar.

Ancak masonlar bunun böyle olduğunu kime, nasıl anlatır ki?

Fransa Büyük Doğusu'nun başta büyük üstatları olmak üzere büyük yöneticilerinin gerek dış gerekse iç politika bakımından çeşitli tarihlerdeki yapıp etmelerini saymakla bitiremeyiz. Bunun bir örneğini yakın geçmişimizde Türkiye'deki büyük localardan birinin etkinliğinde de izlendi. Fransa Büyük Doğusu'nun ileri gelenlerinin gözler önünde Ermenistan ile bağlantılı olarak söyledikleri, tüm Türk masonların tüylerini ürpertmişti.

Bunun sonunun geldiği de söylenemez. 1915 tarihli sözde Ermeni soykırımı konusunun her gündeme gelişinde Fransa Büyük Doğusu'nun ileri gelenlerinin açıkça Ermeniler'den yanan tavır takınışları günümüzde bile ikide bir izlenmektedir.

■ ■ ■

Fransız masonlara çuvaldızı yaraşır görürken, gelin biraz da kendimizi iğneleyelim.

Özellikle iç politika bakımından Türk masonlar hiç mi hata yapmadı, hiç mi Mason Töresi'ne aykırı davranmadılar?

Osmanlı döneminde Türk masonların İttihat ve Terakki Cemiyeti ile olan bağlantıları, ardından 1908 yılında Meşrutiyetin ilanından birkaç gün sonra Selanik'te düzenlenen bir kutlama ve geçit törenine birçok masonun önlük ve kordonlarını kuşanmış, ellerine localarının flâmalarını taşıyarak katılmış olduklarını kim yadsıyabilir?

Hele 2. Abdülhamit'e tahttan indirildiğini bildiren Selanik mebusu Emanuel Karasu tarafından üzerinde masonik giyimle verdiği ateşli söylev…

Bunlara millet ve devlet için iyi işler yapıldığı gözüyle bakılması acaba ne denli doğru?

Böylelikle meşrutiyetin ilanını doğrudan Masonluğun sağlamış olduğu gibi bir izlenim yaratılmak istenmişti. Nitekim Dünya Masonluğu'nda ulusların bağımsızlığının sağlanması ya da ülkede millik birlik oluşturma yolundaki atılımların önünde mason olduğu gayet iyi bilinen birçok ünlünün lider niteliğini taşıdığı gayet iyi bilinmektedir. Türk Masonluğu ise, 1908 tarihindeki o heyecanlı yanlış davranışın faturasını, kendisine çok pahalıya mal olan taksitlerle ödemek zorunda kaldı. O taksitlerin henüz bitmemiş olduğu bile söylenebilir.

■ ■ ■

İç politika çerçevesinde yalnızca Masonluğun politikaya itilmesi değil, bir de politikanın Masonluğa sokulması girişimleri görülür.

1918 yılında, o tarihte "Maşrık-ı Âli-i Osmanî" adını taşıyan Türk mason örgütünün büyük üstadı olan Dr. Rıza Tevfik (Bölükbaşı), muhalefette bulunan Hürriyet ve İtilaf Fırkası'nın aktif bir üyesiydi ve sahibi olduğu gazete aracılığı ile İttihat ve Terakki Fırkası'na âdeta savaş açtı. Bir yandan İttihat ve Terakki Fırkası üyesi olan masonları çeşitli vesile ve yöntemlerle localarından ve Masonluktan uzaklaştırmaya çalışırken, diğer yandan da adlarını sahibi olduğu gazetede yayınladı. Onların yanı sıra Masonluğu kötüleyen yazılara yer vermekten de geri kalmadı.

Türk masonlar, kendi tarihlerinde böyle bir büyük üstat görmüş olmaktan ötürü ne kadar utansalar yetmez. 1964 yılında Süleyman Demirel'e Masonluk ile ilişkisi olmadığına dair verilmiş gerçek dışı belge ile bağlantılı olarak kopartılmış yaygaranın, bunun sonucunda Türk Masonluğu'nun ayrışmaya uğramasının, 1918 yılındaki bu olayın yanında çok basit ve önemsiz kaldığı söylenebilir. [Her iki konunun ayrıntılarını "MASONLUK TARİHİ" adlı kitabın "Son Yetmiş Yıl" başlıkla bölümünde okuyabilirsiniz.]

P2 Locası Skandalı

1981 yılında İtalya'da patlak vermiş olan P2 Locası Skandalı sadece o ülkeyi değil, İngiltere'yi de etkiledi. Dünya kamuoyunda büyük yankı yarattı.

Bu olay ortaya çıktığında İngiltere Birleşik Büyük Locası telâşa kapıldı; İngiltere'deki Masonluk ile İtalya'daki Masonluğun bir bağlantısı olmadığını duyurma gereğini duydu. Bu telâşın nedeni açıktır: Bir benzer skandalın İngiltere'de çıkması olasıdır.

İtalya'da bundan yüz yıl kadar önce Propaganda adlı bir loca kurulmuştu. Bu locanın amacı, İngiltere'deki Quatuor Coronati Locası gibi masonik araştırma yapmaktı.

P2 ise "Propaganda Due" adının kısaltılmışıdır. Aslında gerçek anlamda bir mason locası olmayan bu örgüt, 1966 yılında İtalya Büyük Doğusu Büyük Üstadı Giordano Gambrini'nin isteği üzerine kurulmuştur. Başına Licio Gelli'nin getirildiği bu locanın kurulmasının amacı, özellikle seçilen masonlardan oluşan, âdeta örnek bir loca yaratmaktı.



Licio Gelli, İtalya iç savaşında faşistlerle çalışmış, sonra Mussolini yandaşı olmuş, daha sonra ise Arjantin'e göçerek Peron ile çok yakın dostluk kurmuş bir kişidir. Hem İtalya hem Arjantin vatandaşı olan Gelli, İtalya'ya Arjantin'in ticaret ataşesi niteliğiyle dönmüştür. Masonluğa ne zaman ve nerede girdiği kesin değilse de, 1964 yılında üstat derecesini almış olduğu biliniyor.

Gelli'nin locasına üye olan masonların listesi ve bunların nasıl örgütlenmiş olduğu, bir rastlantı sonucu ortaya çıktı. Gerçi daha 1976 yılında İçişleri Bakanlığı'nda görevli bir memur Gelli'nin birtakım güçleri gizlice elinin altında topladığını ileri sürerek bir ihbarda bulunmuş ama buna kulak asan olmamıştı.

Gelli'nin locasına üye olanlar 17 ayrı hücreye bölünmüştü. Her hücre başkanı sadece kendi üyelerini tanıyor, diğerlerinin kimliğini ve ne yaptıklarını bilmiyordu. Toplam 953 kişilik listede 3 bakan, birkaç eski başbakan, 43 parlamento üyesi, 54 yüksek düzeyde devlet memuru, 19 hâkim, 58 üniversite profesörü, 38'i general ve amiral olmak üzere 183 yüksek rütbeli subay, ayrıca İtalya'nın üç gizli istihbarat şefi de olmak üzere ülkenin ileri gelen polis müdürleri, bankacılar, gazeteciler ve Komünist Partisi hariç olmak üzere diğer politik partilerin ileri gelenleri bulunuyordu.

Bu liste ve Gelli'nin etkinlikleriyle bağlantılı dosya ele geçirilip bu konudaki soruşturma biraz genişletilince; artık Arjantin'e kaçmayı başarmış olan Gelli'nin tüm üyelerinden, kimi zaman ikna gereğinde şantaj yoluyla devletin önemli bilgi ve sırlarını sızdırıp toplamakta olduğu anlaşıldı. İtalya'nın son dönemlerindeki tüm koalisyon hükümetlerinin istifalarında ve yeni hükümetin kuruluşunda parmağı olduğu da ortaya çıktı. Bu arada P2 Locası üyelerinin ona verdiği bilgiler karşılığında almış bulundukları rüşvet makbuzları da bulundu.

Gelli'nin elindeki bilgi ve güç, İtalya'nın ulusal güvenliğini kontrol edebilecek düzeye varmıştı. Öyle ki bu konudan NATO bile etkilendi ve güney kanadındaki askerî manevra planlarından bir bölümünü değiştirmek gereğini duydu.

Bütün bu oluşumlardan, önce Gelli'nin içten içe bir öç alma hırsıyla yanıp tutuştuğu düşünüldü. Ancak daha sonra, Sovyet İstihbarat Örgütü KGB'ye hizmet ettiği anlaşıldı.

1981 yılının Temmuz ayı başlarında Licio Gelli'nin kızı Roma'ya indi. Bagajı aranırken, P2 Locası ile ilgili paketler bulundu. Bunların arasında birçok İtalyan politikacı ve devlet memuruna ödenmiş rüşvet ile ilgili belgeler, İsviçre bankalarında açılmış hesapları gösteren ipuçları ve tüm bu işlemler üzeri CIA tarafından düzenlenmiş bir rapor vardı.

Kolayca keşfedileceği bilinen bu belgelerin ortaya çıkarılışının nedeni, P2 örgütünün artık dağılmış olması üzerine İtalya'yı daha da karıştırmaktı. Hatta bu belgelerin arasında P2 Locası Skandalı'nın soruşturmasını yürütecek olan savcı ve yargıçlara verilecek rüşvet hazırlıklarından da söz ediliyor, ayrıca 13 Mayıs 1981 günü Papa'yı öldürmeye yönelen girişimin de P2 ile bağlantısı kuruluyordu.

Bu olaylardan kısa bir süre sonra, Gelli'nin hesap aktarmalarında kullandığı bankanın müdürü Roberto Calvi, Londra'da ceplerinde para dolu olduğu halde o sırada inşaat halinde olan Blackfriars Köprüsü'nün iskelesine asılı olarak bulundu. Ondan bir gün önce de sekreteri kendini bir binanın dördüncü katından aşağı atarak intihar etmişti.



Stephen Knight, kitabında bu olayı da anlatmış "İntihar mı, cinayet mi?" diye sormuştu.

Sovyet İstihbarat Örgütü KGB tarafından desteklenen bütün bu olaylar, sonuç olarak İtalya'da Komünist Partisi'ni iktidara getirmeyi, böylece NATO'nun güney kanadını kırmayı hedefliyordu. Düzenlenin komplonun, tümüyle olmasa bile kısman başarıya ulaşmış bulunduğu söylenebilir.

KGB'nin Masonluğu bir maşa gibi kullanmaya kalkışması sadece İtalya'ya özgü değildir. İngiltere'de de kendi adamlarını devletin yüksek düzeylerine iletebilmek için Masonluğu âlet etmişti. Bu bağlamda çok uzun vadeli ve sabırlı bir program uygulanmıştı. Bunun böyle olduğu İngiliz Gizli İstihbarat Örgütü tarafından da bilinmekte, ancak kişileri suçlayacak kesin bir kanıt pek ender olarak ele geçmekteydi.

Aslında İngiltere'de Gizli İstihbarat Örgütü elemanlarının mason olması öteden beri yasaklanmıştır. Bununla birlikte bu örgütte çalışanlardan kimisinin mason olduğu bilinir. Öte yandan, 1980 yılında Batı'ya sığınmış olan 30 yıllık bir KGB ajanı, örgütün Masonluğu kullandığını, bu arada İngiltere'deki sempatizanlarına da Masonluğa girmelerinin önerildiğini anlatmıştır.

İtalya'daki P2 Locası Skandalı'nın daha bir sürü ayrıntısı henüz tümüyle açıklanmamış, bu konudaki soruşturma da kesin bir sonuca bağlanamamıştır. Birçok olayın, bu arada sanığı bulunamayan cinayetler ile şüpheli intiharlardan bazılarının aynı konuyla bağlantısı üzerinde durulmuştur.

Herhangi bir mason locası Masonluğun amaç ve ilkelerine aykırı bir işleme giriştiğinde, bu locanın bağlı olduğu mason örgütünün yapabileceği çok şey vardır. P2 Locası Skandalı'nda İtalya Büyük Doğusu, bu locanın bu şekildeki etkinliklerinden hiç haberleri olmadığını ileri sürmüştür. Bu konuda İngiltere Birleşik Büyük Locası ise İtalya'daki Masonluk ile gerek biçim gerekse örgütsel ilişki bakımından İngiliz Masonluğu'nun benzerliğinin bulunmadığını açıklamıştır.

İngiltere Birleşik Büyük Locası da kendi localarından herhangi birinde üye olan herhangi bir mason yasalara ya da ahlâka aykırı bir işe girişirse buna karşı çok şey yapabilecek güçtedir. Masonluğu kötüye kullanan ya da mason olmanın verdiği avantajları kendi hesabına işleten kişileri kendi yasaları uyarınca niçin cezalandırmadığı sorulmalıdır. Büyük Loca bu bağlamda hep suskun kalmaktadır.

Kapanış Sözü

Masonların Mason Töresi'ne şu ya da bu bakımdan aykırı tutum ve davranışlarına ilişkin daha pek çok örnek verilebilir.

Bu çalışmada özellikle bir toplumsal sansasyona yol açmış, Masonluğun adını da kötüye çıkarıp Masonluğa karşıt cephenin eline kozlar verilmiş olan olaylara değinildi. Hele bir de salt bireysel boyutta kalmış aykırılıklara bakılacak olursa, bunların sayılması, anlatılması âdeta olanaksız... Sırf bu konu üzerinde başlı başına bir kitap yazılabilir. Türkiye'de bile bunlardan birçoğu yaşanmış.

Tüm bunlardan ötürü bir kurum olarak Masonluk sorumlu tutulabilir mi?

Hayır!... Bu gibi tutum ve davranışlarda bulunan kişiler ya zaten mason olamayacak kişilerdi, bu kuruma yanlışlıkla alındılar ya da Masonlukta masonların deyişiyle hamtaşlarını yontmayı bir türlü beceremediler. Bu onların sorumluluğu…

Zaten bu nedenle Masonlukta hep **"Masonluk ayrı masonlar ayrı"** denir.

Öyle denir ama bununla ne denmek istendiğini de sadece masonlar anlıyor, kendileri gibi başkalarının da anlamasını sağlayamıyorlar. Bunun da kusuru masonlarda çünkü Masonluğu yaşamayı becerseler de anlatmayı beceremiyorlar.

Masonluğun hem amaçları hem kurumlarının varlığını sürdürmesinin gereği, masonlar aralarına yeni üyeler almak zorunda… Bundan kaçınamazlar.

Bu bakımdan da ilginç bir paradoks doğuyor.

Bir mason adayına karşı «Acaba ileride Masonluğun Töresi'ne aykırı işlere girişir mi? Böyle bir olasılık varsa onu aramıza hiç almasak daha iyi olmaz mı?» tarzında kuşkulu bir tavır takınamazlar.

Dolayısıyla masonlar arasında Masonluğun Töresi'ne aykırı tutum ve davranışlar geçmişte olduğu gibi günümüzde de var, gelecekte de olacak, bunu engelleyemezler.

Unutmayalım ki bir mason, ötesi her birimiz gibi biyolojik olarak bir "insan".